20240530106883

Fastställelseintyg

Undertecknad VD i Sydvatten AB intygar härmed dels att denna kopia av hållbarhets- och årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2024-05-23. Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Malmö den 23 maj 2024

Mattias Leijon
Verkställande direktör

20240530t0662

SYDVATTEN

Hållbarhets- och årsredovisning 2023

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Lars Rosén

Ekonomi- och finanschef

Tel 010-5151003

Innehållsförteckning

Hållbarhetsredovisning

Om denna redovisning 3
VD-ord 3
Om Sydvatten 5
Säkra och utveckla våra råvattentäkter 9
Säker produktion och leverans 14
Minska och effektivisera vattenanvändningen 18
Effektiv resursanvändning 20
Robust ekonomi 24
Kompetent organisation 26

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse 30
Resultaträkning 35
Balansräkning 36
Kassaflödesanalys 38
Noter 39
Underskrifter 53

20240530010663

Om denna redovisning

Detta dokument beskriver Sydvattens verksamhet och utmaningar ur ekonomiska och hållbarhetsmässiga perspektiv. Sydvattens stadigt ökande omsättning innebär att bolaget omfattas av de formella krav på hållbarhetsrapportering som årsredovisningslagen ställer.

Från och med redovisningsåret 2025 omfattas Sydvatten av regelverket för CSRD, ett nytt direktiv för hållbarhetsredovisning. Förberedelser pågår för en anpassning till de nya kraven, som innebär att redovisningen blir mer reglerad och blir en del av förvaltningsberättelsen.

Sydvatten har en unik uppgift som möjliggörare i vårt verksamhetsområde av ett av de globala hållbarhetsmålen: Mål 6, Rent vatten och sanitet för alla. Det är ett stort ansvar och en komplex uppgift som är beroende av många miljömässiga, ekonomiska och sociala faktorer. Denna redovisning ger en överblick och fördjupning kring våra viktigaste utmaningar och vad vi gör för att möta dem.

Som bilaga till redovisningen finns ett Klimatbokslut avseende 2023. I detta ges en mer detaljerad redovisning av arbetet med att minska klimatutsläppen från verksamheten.

VD-ord

Tätare samarbete för framtidens dricksvatten

När jag skriver det här har jag varit VD för Sydvatten i fyra månader. Jag tillträdde i november 2023 och har sedan dess försökt skapa mig en bild av bolaget och våra utmaningar. Det är slående vilken bred och djup kompetens som finns i bolaget och det är inte förvånande att Sydvatten tillhört de ledande aktörerna nationellt i vår bransch i många år.

Dricksvattenproduktionen i Sverige står inför stora utmaningar och jag känner mig helt trygg med att Sydvatten kommer att kunna möta de uppgifter vi ställs inför. Vi har en mycket ambitiös investeringsplan för att göra vår produktion redundant, genom att skapa möjligheten att förse båda våra vattenverk med vatten från två olika råvattenkällor. Vi har också tagit stora kliv inom säkerhetsområdet de senaste åren och står rustade att möta en omvärld som i dag är mer orolig än på länge. Dessutom bedriver vi forskning om framtidens utmaningar på ett imponerande sätt och i samarbete med flera ledande lärosäten.

Minskad vattenförbrukning i fokus

Men det var faktiskt något helt annat som lockade mig till Sydvatten. I april 2023 fattade bolagets styrelse ett inriktningsbeslut om att vattenförbrukningen i vårt verksamhetsområde ska minska med två procent årligen fram till 2040. Tanken att möta ett ökat behov genom att använda vattnet smartare är något som verkligen engagerar mig. Vi borde kunde skapa samma syn på vattenförbrukningen som de senaste årens energikriser skapat när det gäller el. Tvåprocentsmålet innebär att vi kan undvika investeringar, vilket också ger en ekonomisk dimension samtidigt som vår klimatpåverkan minskar.

Vår bransch har faktiskt ett eget globalt hållbarhetsmål att ansvara för. Mål 6, Rent vatten och sanitet för alla, är helt centralt för ett fungerande samhälle och kan ses ur många perspektiv. Det kanske viktigaste i vår del av världen är att inte överanvända våra resurser. Därför är minskad vattenanvändning så viktig.

Behov av lokalt och regionalt samarbete

Så hur uppnår Sydvatten då målet med två procents minskning årligen? Det krävs så klart en rad olika åtgärder, men för mig är samarbete en av nycklarna. Sydvatten har under många år argumenterat för att samordna vattenfrågorna centralt i högre utsträckning än i dag. Tyvärr går utvecklingen ännu inte i den riktningen och vattenfrågorna är fördelade på många olika myndigheter och departement. Det ställer stora krav på Sydvattens förmåga att samarbeta med andra.

Det gäller inte minst lokalt och regionalt där vi har gemensamma intressen med kommuner, andra VA-organisationer och det lokala näringslivet. Vi behöver alla se till att vi samordnar de resurser som finns så att vi får ut mesta möjliga värde för samhället. Vi är många aktörer med olika ansvarsområden som bidrar till en helhet och det finns en uppenbar risk för suboptimering om vi inte arbetar tillsammans. Ett av mina viktigaste uppdrag är därför att se till att vi får till ett fördjupat och spetsigare samarbete lokalt och regionalt. Vi behöver också lyfta blicken utåt. Jag är övertygad om att det finns mycket att lära från kollegor i andra länder när det gäller tekniker och arbetssätt.

Säkerställa vår förmåga

Sydvatten är ett ganska okänt bolag för de flesta. Det är egentligen en paradox eftersom vi ansvarar för en helt livsavgörande samhällsservice. Men anonymiteten är också ett kvitto på att vi gör något rätt. Det är först när vattnet slutar att rinna ur kranen som gemene man reflekterar över vattenfrågan. Rent dricksvatten dygnet runt är en självklarhet i vår region och Sydvattens viktigaste uppdrag är att det förblir så.

Därför måste vi åstadkomma ett system som är robust över tid. Vi ska ha en redundant produktion på båda våra vattenverk och den ska vara säkrad för generationer framåt. Vi ska också producera dricksvattnet på ett ekonomiskt och klimatmässigt hållbart sätt och använda så få resurser som möjligt. Vi ska helt enkelt säkerställa vår förmåga att producera den mängd dricksvatten som våra kommuner behöver, på smartast möjliga sätt.

Sydvatten står inför många spännande år och jag är väldigt glad över att få vara en del av arbetet. Under 2024 kommer en av mina prioriterade frågor vara att försöka bidra till ökat samarbete i vår region. Jag ser fram emot många spännande möten med branschkollegor, beslutsfattare och experter och är övertygad om att vi tillsammans kan lyfta de lokala och regionala vattenfrågorna till nästa nivå. Tillsammans kan vi minska den totala vatten-användningen till en nivå som är långsiktigt klimatmässigt och ekonomiskt hållbar.

4

Mattias Leijon
VD

20240530106644

Om Sydvatten

Sydvatten är ett kommunägt bolag som producerar dricksvatten till 17 kommuner i västra Skåne. Bolaget bildades 1966 och är en av Sveriges största dricksvattenproducenter. Sydvatten äger och driver de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket, Bolmentunneln samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Vattnet hämtas från sjön Bolmen i Småland och Vombsjön i Skåne. Från Bolmen leds vattnet i den åtta mil långa Bolmentunneln till Skåne. Om det skulle uppstå problem med försörjningen från Bolmen finns det även möjlighet att ta vatten från reservvattentäkten Ringsjön i Skåne.

Varje dag förser Sydvatten nästan en miljon invånare samt många industrier och verksamheter med dricksvatten. Under 2023 behandlades och distribuerades 75 miljoner kubikmeter vatten. Sydvatten har 113 medarbetare fördelade på de båda vattenverken, huvudkontoret i Malmö, forsknings- och utvecklingsavdelningen i Lund samt Forskningsstation Bolmen.

Ägarnas styrning

Bolagets styrelse består av förtroendevalda från samtliga delägarkommuner. Styrelseledamöterna nomineras av sina respektive kommuner och noteras på bolagets årsstämma. Ägarsamråd hålls två gånger per år, där bolaget informerar om den verksamhetsmässiga och affärsmässiga utvecklingen samt redovisar frågor som kan bli aktuella i framtiden.

Löpande samråd och information sker i ett tekniskt samrådsorgan där driftmässiga och tekniska frågor behandlas utifrån en helhetssyn på försörjningskedjan. Representanter från delägarkommunerna deltar i tekniskt samråd eller är representerade genom driftsorganisationerna NSVA och VA SYD. Bolaget har också ett ekonomiskt samråd med representation från ett antal kommuner. Där behandlas ekonomiska och finansiella frågor av ägarkaraktär.

Sydvattens vision
Sydvatten ska vara en förebild inom vattensektorn och som värdeskapande samhällsaktör.

Ett bolag för framtiden

Ända sedan starten 1966 har Sydvattens ledord varit långsiktigt ansvar och samhällsnytta. För att klara framtidsutmaningarna krävs god och långsiktig strategisk planering. Sydvattens planeringshorisont är på 25–30 års sikt. Bolagets viktigaste styrdokument är den strategiska planen, som beskriver vilka områden som ska prioriteras och hur Sydvattens verksamhet ska utvecklas för att möta omvärldens krav och behov på lång sikt. Under 2023 påbörjades arbetet med en förnyad strategisk plan.

Utmaningarna kring tillgången på dricksvatten blir allt större och därför är det viktigt att arbeta aktivt med att öka medborgarnas och beslutsfattarnas förståelse för att dricksvatten har en central roll för välstånd och utveckling. Utan dricksvatten fungerar inte samhället. Sydvatten vill vara en positiv kraft i omställningen till ett hållbart samhälle och en förebild för branschen.

Bolagets styrelse antog 2018 en hållbarhetsstrategi som utgör en konkretisering och utveckling av den riktning som stakats ut i den strategiska planen. Bolagets hållbarhetsarbete är nu en integrerad del av bolagets organisations- och verksamhetsutveckling. Utfallet av hållbarhetsarbetet följs upp årligen i hållbarhetsplanen, som revideras efter behov och presenteras i hållbarhetsredovisningen.

Ruta

Ny inriktning för verksamheten utstakad

Sydvattens styrelse antog en ny strategisk inriktning under 2023. Inriktningen är nytänkande och disruptiv och utgår från att bryta det samband som varit rådande för Sydvatten och resten av VA-branschen: Att ökad befolkningstillväxt alltid måste leda till ökad vattenförbrukning och därmed ökad produktions- och leveranskapacitet.

Den samlade vattenanvändningen från samhällets alla funktioner i vår region är tillsammans med befolkningsökningen avgörande för kommande investeringsbehov. För att behovet av nya investeringar inte ska fortsätta att öka krävs ett långsiktigt och strategiskt arbete med att minska förbrukningen av dricksvatten i samhället.

Inriktningsbeslutet säger att bolaget ska arbeta för en genomsnittlig minskning av dricksvatten-förbrukningen om 2 % per år till 2040. Lyckas detta kommer vi kunna ha en ekonomisk och befolkningsmässig utveckling i Skåne utan att under kommande decennier behöva genomföra ytterligare investeringar i nivån 5–10 miljarder kronor. Med en lägre förbrukning frigörs också kapacitet som ger större marginaler och redundans samt att klimatpåverkan undviks från uppförandet av den kapacitet som inte längre behövs.

För att möjliggöra en sådan sänkning av vattenanvändningen behöver samhället som helhet involveras och samordnade insatser genomföras i hela försörjningskedjan.

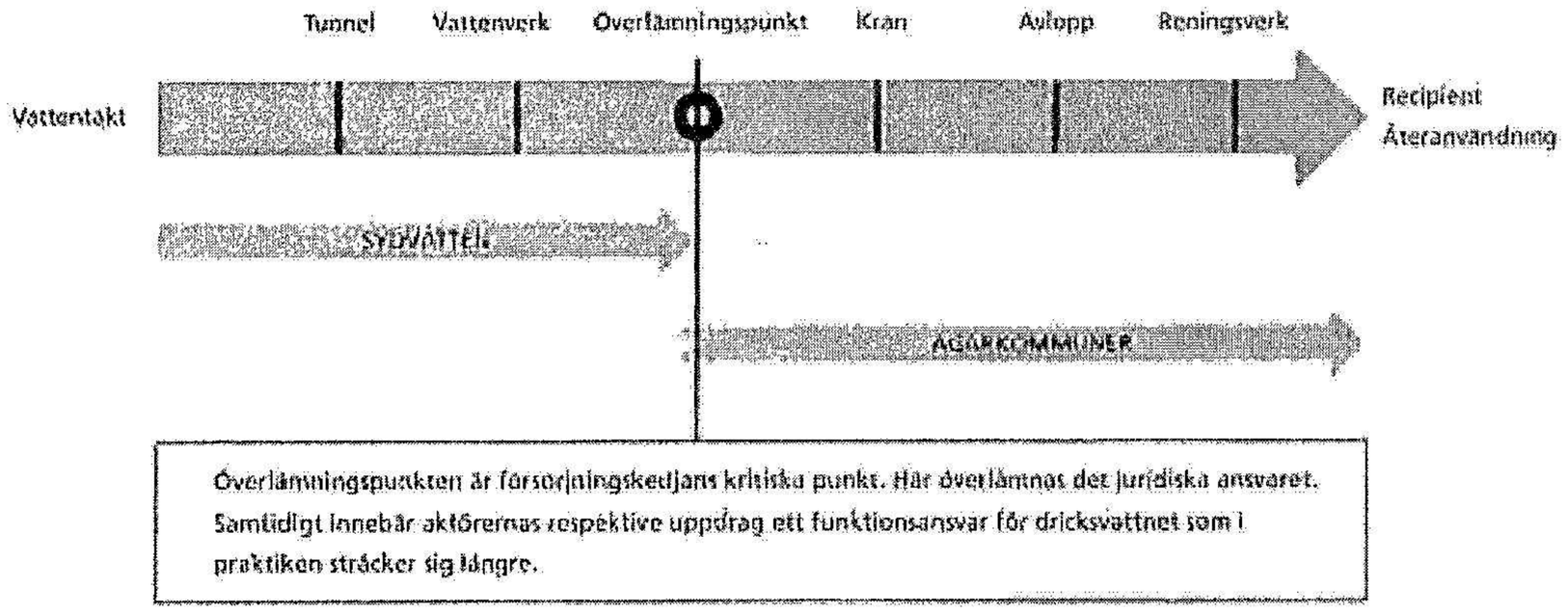
Arbete har inletts med att utifrån detta inriktningsbeslut ta fram en ny strategisk plan som kommer att genomsyra hela verksamheten.

Delade uppdrag i försörjningskedjan

Lagen om allmänna vattentjänster ger kommunerna ansvaret för dricksvattenförsörjning och avloppsrening. Sydvattens ägarkommuner har givit Sydvatten uppdraget att producera och leverera dricksvatten till en fysisk överlämningspunkt i närheten av kommungränsen där också det juridiska ansvaret lämnas över. Kommunerna tar där över distributionen av dricksvattnet fram till tappkranen, för att sedan ta hand om avloppet och se till att det renas innan det når recipienten eller återanvänds som en resurs, till exempel som tekniskt vatten (ett samlingsnamn för vatten av olika ursprung och som inte håller dricksvattenkvalitet). Sydvatten och dess ägarkommuner är alltså huvudmän för olika delar av den gemensamma försörjningskedjan.

Bilden visar vattenförsörjningskedjan från vattentäkt till recipient/återanvändning. Även i den del av försörjningskedjan som ligger efter överlämningspunkten har flertalet ägarkommuner valt att organisera sig i större samarbeten. Fem av Sydvattens ägarkommuner har valt att organisera sig i kommunalförbundet VA SYD, fem i bolaget NSVA och resterade sju sköter uppdraget i egen regi.

20240530010665

I praktiken sträcker sig dock uppdraget bortom det juridiska, både för Sydvatten och för ägarkommunerna. De respektive uppdragen och intressena överlappar varandra, vilket är nödvändigt för att kunna driva systemet säkert och utveckla det optimalt.

Sydvattens verksamhet finansieras via VA-taxor som kommunerna tar ut från abonnenterna. Delar av kommunernas intäkter från VA-taxan används till att ersätta Sydvatten för levererat dricksvatten enligt överenskommen modell.

Vatten – ett grundläggande mål och en mänsklig rättighet

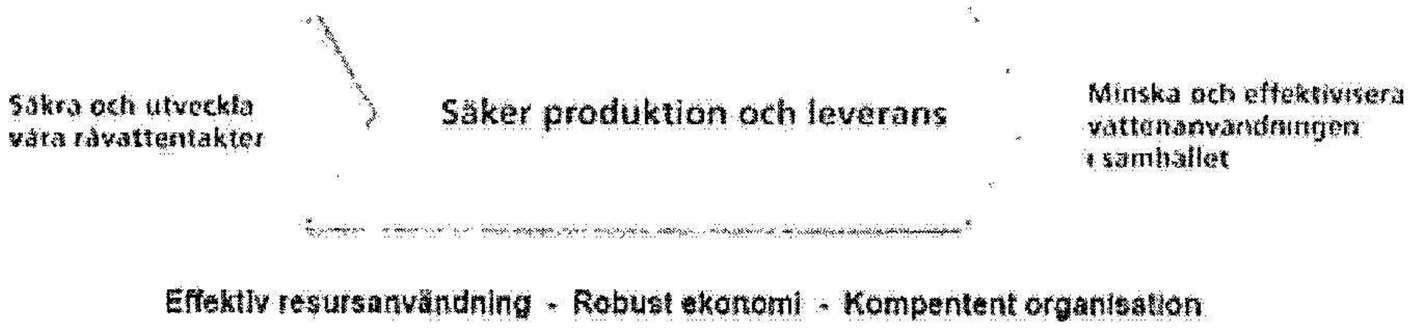
Försörjningskedjan för dricksvattenproduktion och avloppsvattenhantering bär ett eget mål i Agenda 2030, hela världens plan för hållbar utveckling: Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla.

Alla 17 mål i Agenda 2030 är beroende av varandra, men utan tillgång till rent vatten och sanitet finns små möjligheter till ett fungerande samhälle. Det blir uppenbart i de delar av världen där tillgång på vatten inte är en självklarhet, men det har också blivit mer relevant för oss i Sverige. Sydvattens största och viktigaste hållbarhetsinsats är att säkerställa tillgången till rent vatten.

FN:s generalförsamling slog 2010 fast att tillgång till rent vatten och sanitär utrustning även är en grundläggande mänsklig rättighet.

Ruta

Behovet av ökad kunskap om vattnets betydelse för allt i samhället och för allt liv på jorden har nog inte varit större än vad det är nu. Som en spegling av detta höll FN i mars den första FN-vattenkonferensen på nästan 50 år vilket visar att vattenfrågor och vattenutmaningar är något som angår hela jorden. Regeringar från hela världen samt representanter från akademi, industrier och ideella organisationer samlades för att diskutera vatten, ett tidigare ofta försummat ämne i FN-sammanhang. Vattenfrågan har också tagit ett kliv in på allvar på FN:s årliga globala klimatmöten, s.k. COP-möten, och på de senaste COP har det funnits en särskild vattenpaviljong.

Sydvattens värdekedja – grunden till hållbarhetsplanen

Sydvattens värdekedja sträcker sig från råvattentäkt till vattenanvändning. Värdekedjan är en del av ett större cirkulärt system med både råvatten och dricksvatten, där det som sker i ena änden även påverkar den andra, och där samspel krävs med en mängd andra aktörer.

• Värdekedjan börjar med förvaltning av råvattentäkterna med tillhörande ekosystem – i nära samspel med andra intressenter och med hänsyn till hela avrinningsområdet.

• Sydvattens centrala uppdrag är att garantera en stabil, redundant och hållbar dricksvatten-leverans. Här sker arbetet med att både lösa dagens drift och lägga grunden för framtidens leveranssäkerhet.

• I den andra änden av värdekedjan finns vattenanvändningen i samhället. Den måste vara både smartare och effektivare än i dag för att vara hållbar.

Sydvattens uppdrag och ansvar kräver också hänsyn till övriga globala hållbarhetsmål och värdekedjan har därför kompletterats med de sociala, ekonomiska och ekologiska perspektiven. Tillsammans med värdekedjan utgör dessa områden bolagets hållbarhetsplan.

Utifrån prioriterade områden i planen har aktiviteter och mål identifierats samt kriterier slagits fast för hur förflyttning ska mätas.

Sydvatten verkar i ett ekosystem med olika intressenter. Sedan 2021 genomförs årligen en intressent- och väsentlighetsanalys för att få en bättre förståelse för intressenternas perspektiv på vårt arbete, vad de vill veta och vilken information de behöver. Analysen ger oss nya infallsvinklar och hjälper oss att identifiera vilka frågor som är viktiga för att framtidsäkra verksamheten i hållbarhetsarbetet.

Våra viktigaste intressenter

Interna

• Styrelse
• Politiker i våra delägarkommuner samt potentiellt nya delägarkommuner
• Tjänstemän i våra delägarkommuner samt potentiellt nya delägarkommuner
• Medarbetare

Externa

• Lokala samhällen i närheten av våra råvattentäkter
• Myndigheter (policyutveckling, vattenförvaltning, etc.)
• Investerare och finansiärer

20240530010666

- Tillsynsmyndigheter
- Invånare i delägarkommuner
- Potentiella medarbetare
- Skolor

Rutta

Nytt och bredare dricksvattendirektiv

I januari 2023 började stora delar av EU:s nya dricksvattendirektiv gälla i svenska regelverk. När det föregående dricksvattendirektivet beslutades 1998 var det på flera sätt ett steg bakåt för Sverige, som då bara varit EU-medlem i ett par år. Bland annat hade den svenska dricksvattenkungörelsen haft krav på råvattenprovtagning, vilket blev otydligare när kravet på att ta hänsyn till råvattnets beskaffenhet inte konkretiserades med avseende på provtagning i EU-direktivet.

I det nya direktivet som nu gäller är anslaget betydligt bredare än i det direktiv som ersätts. Det handlar inte bara om krav på dricksvattenkvaliteten genom gränsvärden för ett antal parametrar, utan också om ett helhetsgrepp från täkt till kran med krav på att riskbedömning utökas. Nu omfattas hela försörjningskedjan från tillrinningsområdena och vattentäkterna till vattenverken och ända ut i kran i fastigheterna.

Dessutom har ett antal parametrar som ska övervakas utökats, där en grupp av de mest omskrivna är PFAS som utgör ett stort problem för samhället. Sydvatten har proaktivt bevakat frågan under flera år och har både regelbunden och särskild provtagning med avseende på PFAS, även om kraven rent formellt börja gälla från 1 januari 2026 enligt de nya dricksvattenföreskrifterna LIVSFS 2022:12.

En stor förändring är att det nya dricksvattendirektivet fått en reglering kring material i kontakt med dricksvatten. Här har det tidigare krävts egna svenska bedömningar, eller att vi förlitat oss till de länder som kommit längre i frågan. Nu kommer det att ges ett bättre stöd med gemensamma minimikrav på material som kommer i kontakt med dricksvatten.

Sydvatten har länge argumenterat för att så få myndigheter som möjligt ska sköta frågor om dricksvattenförsörjningen. När det nya direktivet införs i svensk lag ser det snarare ut som att myndigheterna blir fler. Det har att göra med den betydligt större bredd som det nya dricksvattendirektivet omfattar. Utöver kvalitetsaspekter finns nu även kvantitetsaspekter med, till exempel tillgång på dricksvatten och utläckage från ledningsnätet.

Utifrån ett hållbarhetsperspektiv finns också ett krav på att öka medvetenheten om användningen av dricksvatten. I dricksvattendirektivet får det sin tillämpning genom att det ställs krav på dricksvattenproducenterna att utöver dricksvattenkvalitet även informera om priset och hur mycket som hushållen förbrukar. Där kan dricksvattenproducenterna lära mycket av elproducenter som kunnat visa detta för sina kunder i många år via appar och andra digitala verktyg.

Säkra och utveckla våra råvattentäkter

En stabil tillgång till råvatten är central för Sydvattens förmåga att klara uppdraget att leverera rent vatten till nästan en miljon skåningar varje dag, året om. Råvattenresursen blir alltmer utsatt för påverkan från samhället och klimatet och det finns dessutom en ökad konkurrens

mellan olika mark- och vattenanvändningsintressen. För att möta dessa förändringar är Sydvattens engagemang i råvattenfrågorna viktigt – inte minst arbetet att på olika sätt öka medvetenheten om dricksvattenförsörjningens förutsättningar.

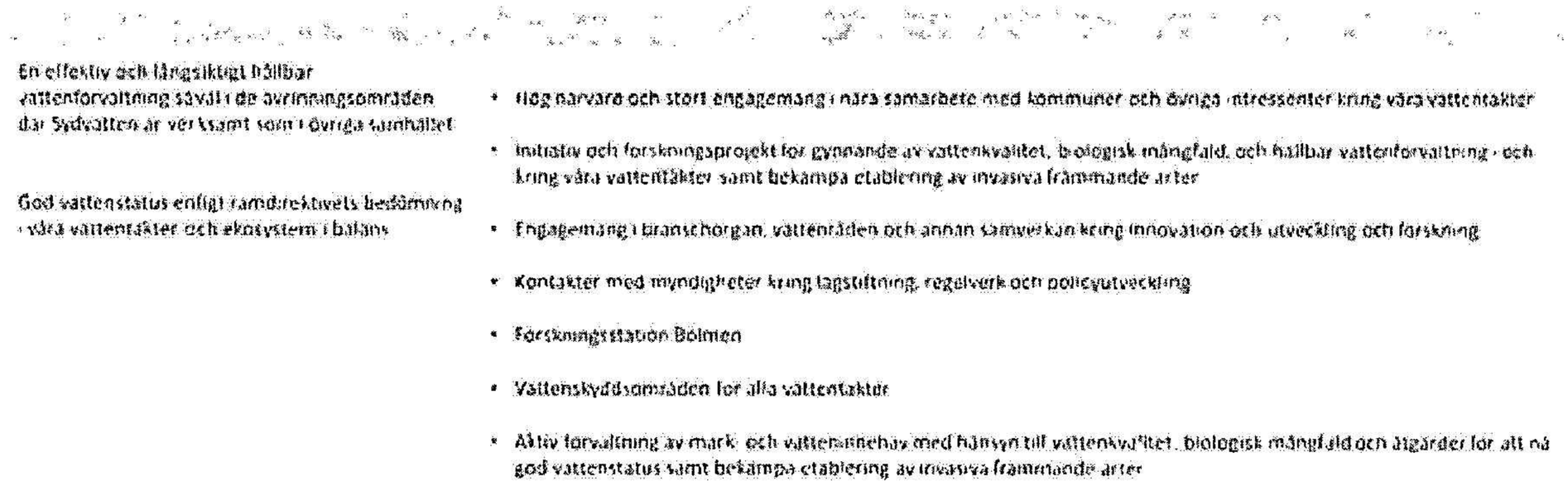
En förutsättning för stabil och säker vattenförsörjning är att sjöar och vattentäkter är i så god status som möjligt. Det finns tydliga samband mellan klimatförändringar och biologisk mångfald. Klimatförändringarna påverkar Sydvattens verksamhet inte bara direkt utan också indirekt via rubbningar i ekosystemen som kan påverka vattenkvaliteten. Därför är vi aktiva i olika projekt och samarbeten som syftar till att studera sambandet mellan klimatförändringar och ekosystem.

En av de viktigaste frågorna är att utveckla vattenskyddet runt råvattentäkterna och att ha ett stort engagemang i vattenråden. Vi deltar också i många projekt och samarbeten tillsammans med andra där utgångspunkten är det gemensamma intresset att en frisk sjö är en värdefull sjö.

Verksamheten vid Forskningsstation Bolmen ökar alltmer. Med rätt kunskap kan rätt åtgärder sättas in. Vår kunskap och helhetsförståelse om hur Bolmen och dess tillrinning fungerar och påverkas förbättras hela tiden. Vi kan också dela data och information med fler vilket gynnar förutsättningarna för att växla upp kunskap. Forskningsstationen vid Bolmen undersöker hur sjön och dess tillrinning påverkas av olika faktorer. Den utgör också en infrastruktur för forskare från olika universitet. Därför inleddes under året planeringen för en permanent och mer ändamålsenlig anläggning.

Fokus Vombsjön är ett samarbetsprojekt mellan Kävlingeåns vattenråd och Sydvatten i syfte att föra samman aktörer i området kring Vombsjön för att tillsammans arbeta för en bättre vattenkvalitet i sjön. Engagemanget vid Ringsjön sker via Ringsjöns vattenråd, men Sydvatten ser att det finns ett behov av att utöka sin närvaro och sitt engagemang.

Sydvatten presenterade 2019 rapporten "Klimatsäkert vatten – hur räcker vattnet till allas behov och vem ska se till att det räcker?" som pekar på ett stort behov av bättre samordning av vattenfrågorna på nationell nivå. De förslag till ändrad vattenförvaltning som presenterades utvecklas och fördjupas i olika projekt och doktorandarbeten i en långsiktig strategi.

Bolmen ökar i betydelse – samverkan och kunskap

Bolmen ökar alltmer i betydelse för Skåne eftersom sjön kommer att bli Sydvattens huvudråvattentäkt. Vår närvaro och samverkan med andra aktörer som har intresse för Bolmen och kunskap om Bolmen blir därmed alltmer betydelsefull. Bolmen är en ytterst

20240530106677

värdefull sjö även för rekreation, fiske, bad, turism, friluftsliv, djur och natur. Att Bolmen är en frisk och ren sjö är ett intresse som Sydvatten delar med många.

Sedan 2021 utgör de södra delarna av Bolmen ett vattenskyddsområde. Alla som befinner sig inom skyddsområdet måste ta hänsyn till skyddet av vattentäkten och undvika sådant som kan leda till att Bolmen förorenas. Att nå ut med information om vad man får göra och inte göra och hur man ska agera om något händer är en förutsättning för att vattenskyddet ska fungera. Sydvatten samarbetar med Ljungby kommun och andra aktörer kring detta. Sydvatten avsätter också 500 000 kr årligen till Bolmenfonden vars syfte är att stötta vattenkvalitetsfrämjande åtgärder och aktiviteter. Under 2023 innebar det bland annat:

- Om en miljöolycka inträffar i sjön eller i dess närhet är det viktigt att information om den akuta händelsen kommer till rätt aktörer så snabbt som möjligt. Sydvatten har stöttat Räddningstjänsten i Ljungby via Bolmenfonden i framtagandet av en beredskapsplan för Bolmen.
- Ett 60-tal aktörer samlades i somras i en kunskapsdag med fokus på samverkan och ansvar, för att stärka och utveckla kontakter och koordinering mellan bland andra de fyra kommunerna kring Bolmen, tre län, fyra räddningstjänster, Statkraft och Sydvatten.
- Bolmenfonden har också finansierat en ny räddningsbåt som har sjösatts i Bolmen. Båten, som ersätter en av Sjöräddningssällskapets äldre båtar, har getts namnet Sydvatten. Syftet är att snabbt och effektivt kunna genomföra insatser vid olyckor och andra tillbud som innebär livräddande eller minskar risken för att vattnet i Bolmen förorenas.

Forskningsstationen utvecklas

Forskningsstation Bolmen invigdes 2017 och har sedan dess utgjort en samlingspunkt för forskning, samverkan och pedagogisk verksamhet. För att kunna vidareutveckla verksamheten har Sydvatten tillsammans med markägarna Tiraholms fisk under 2023 börjat planera för mer funktionella och ändamålsenliga lokaler med ett utvecklat laboratorium och bättre möjligheter för forskning och utbildning. Förslaget omfattar också en utställningshall som ska presentera genomförda och pågående projekt tillsammans med andra lokala aktörer runt Bolmen.

Forskningsstationen deltar i många projekt med olika lokala, nationella och globala partners, som till exempel:

• SITES Water syftar till att bygga upp ett långsiktigt och välkoordinerat övervakningsprogram för sjöar och vattendrag. SITES är ett nätverk för fältforskningsstationer. Som ett led i implementeringen av SITES Water pågår insamling av bakgrundsinformation för Bolmen, bland annat profilmätningar, inflödesmätningar och vattenprovtagningar. Via SITES dataportal tillgängliggörs värdefull data från Bolmen till forskare från hela världen. En väderstation kommer att installeras i samverkan med SMHI och vattenkraftsbolaget Statkraft.

Klimatförändringarna påverkar den biologiska mångfalden, vilket studeras bland annat i det omfattande sexåriga globala projektet LifePlan. På plattformen AquaNet i Bolmen studeras hur olika förändrade klimatförhållanden påverkar ekosystemen i en verklig miljö. Interreg-projektet Blå Transition handlar om att hitta en balans mellan vatten- och landanvändning för att säkra vattenkvalitet och kvantitet i ett förändrat klimat. Det planeras nu för en anslutning till SITES Spectral, som liksom SITES Water utgör en infrastruktur för insamling och delning av data, i detta fall gällande spektraldata för övervakning av ekosystemen.

• Bolmen har blivit allt brunare de senaste årtiondena. Den bruna färgen beror på organiskt material och järn i vattnet. Mycket tyder på att det är en kombination av markanvändning och klimatförändringar som orsakar brunifieringen. Genom bland annat Formasprogrammet Blå Innovationer, projektet DOM Season och ett LONA-bidrag ökar förståelsen för brunfärgningsprocesserna och hur denna kan motverkas i framtiden. Under året har de regelbundna mätningarna längs Murån utökats i antal och provpunkter. Murån mynnar i sydvästra delen av Bolmen och har mycket höga färgvärden.

Ruta

Vattenkvalitet i fokus

Övervakning av PFAS i tillrinningsområden.

Som en följd av de nya dricksvattenföreskrifterna gällande gränsvärden för PFAS har ett övervakningsprogram för Bolmen och Vombsjön initierats. Vattenprover för PFAS 21 samlas in i samtliga tillrinnande vattendrag samt på ett par platser i sjöarna under ett års tid med syftet att göra enklare PFAS massbalansberäkningar.

De nya fastslagna gränsvärdena, som börjar gälla i januari 2026, är 4 nanogram per liter för en grupp om 4 PFAS-ämnen, PFAS 4, samt 100 nanogram per liter för 21 ämnen, PFAS 21. Sydvatten ligger under de nya gränsvärdena för dricksvatten från båda vattenverken, och även halterna av PFAS i alla tre sjöar, Bolmen, Vombsjön och Ringsjön understiger de värden som gäller för dricksvattnet.

PFAS-resultat 2023

		Vombverket		Ringsjöverket							
		Vatten från Vombsjön		Renvatten		Råvatten		Renvalten		Råvatten	
Parameter	Enhet	20 mar	18 sep	20 mar	18 sep	8 mar	20 sep	8 mar	20 sep	20 feb	22 aug
PFAS 4	ng/l	0,65	2,3	<0,2	<0,2	0,97	0,64	1	0,9	1,1	1,7
PFAS 21	ng/l	0,65	3,3	<0,2	<0,2	2,3	0,64	3	1,2	3,9	6

Proaktivt arbete med invasiva arter

Våren 2023 kunde tillväxten av vandrarmusslan i Saxtorpssjöarna stoppas, efter att exemplar av den invasiva arten hade hittat dit föregående år. Om en invasiv art sprids till Sydvattens dricksvattentäkter kan det göra stor skada. Ett examensarbete för Sydvattens räkning har arbetat fram en riskanalys för etablering av vandrarmusslor samt undersökt hur väl de kan tillväxa i sjövatten från Bolmen och Vombsjön.

Nytt forskningsprojekt om giftiga algblomningar

Algblomningar av cyanobakterier i Vombsjön kan orsaka stora problem under vissa delar av året med igensatta filter och toxiner i både sjön och infiltrationsdammarna. I ett nytt Formasfinansierat forskningsprojekt som Sydvatten deltar i ska miljöfaktorer som gynnar giftbildande respektive icke giftbildande algblomningar identifieras. Dessutom ska nya metoder för en snabbare och enklare övervakning av algtoxiner tas fram.

20240530010668

Gäddvåtmarker och fiskväg vid Vombsjön

Fisksammansättningen har stor betydelse för Vombsjöns vattenkvalitet. Regleringar och ändrade utloppsnivåer får negativa konsekvenser för sjöns naturliga vegetationsområden som fisk kan nyttja för födosök, lek och skydd. För att skapa bra förutsättningar för fisksamhället har Fokus Vombsjön anlagt 12 ha gäddvåtmarker och byggt en fiskväg förbi ett vandringshinder, vilket skapar möjligheter för fisk att röra sig upp genom Lilla Torpsbäcken.

Mervärde av arbetet med vattenbalanser

Sydvattens pågående arbete med framtagandet av en vattenbalans för Lagans avrinningsområde genererar ringar på vattnet. Intresset från VA-branschen, myndigheter och konsulter är stort. Möjligheten att genomföra en förenklad version av en avancerad hydrologisk modell har efterfrågats. Sydvatten har med stöd från Region Skåne därför initierat ett projekt med syfte att undersöka i vilken utsträckning satellitdata kan användas för övervakning av förändringar i vattenstånd och fyllnadsgrad för skånska insjöar samt hur vi på bästa sätt förvaltar våra sjöar för att öka motståndskraften mot klimatförändringar.

Är en gemensam förvaltning av vattenresursen möjlig?

Under två års tid har Sydvatten tillsammans med Lunds Tekniska Högskola och Södra Östersjöns vattenmyndighet studerat aktörer, problem och lösningar för att skapa förutsättningar för en förbättrad förvaltning av den gemensamma vattenresursen i Kävlingeåns avrinningsområde. I rapporten *"Gemensam förvaltning av vattenresursen – En fallstudie i Kävlingeåns avrinningsområde med syfte att identifiera intressenter och dess motiv för en långsiktig samverkan"*, som offentliggjordes i december 2023, betonas behovet av samverkan, transparens, förändringar och förbättrade juridiska styrmedel. Dessutom behövs planering med ett avrinningsområdesperspektiv för att kunna hantera utmaningar relaterade till vattenuttag och vattenkvalitet.

80 deltagare samlades kring ett gemensamt intresse – Bolmen och dess omgivningar.

Forskningen stod i fokus under Vattenkonferensen 2023 vid forskningsstation Bolmen. Det gemensamma intresset för alla deltagare var naturresursen vatten och mer specifikt sjön Bolmen. Några av de teman som togs upp på konferensen berörde våtmarker, brunifiering, en robust vattenhantering som klarar samhällskriser samt kommunikations- och utbildningssatsningar som sprider kunskap om vattnets värde.

Vattenkonferensen 2023 samarrangerades av Sydvatten och Region Halland, och var starten på en varlannat år återkommande konferens.

Nya doktorander ger ny och fördjupad kunskap om våra råvattentäkter

Under året har tre nya doktorander startat studier, finansierade direkt via Sydvatten eller indirekt via det delägda forskningsbolaget SWR:

- Emma Enström utvecklar vattenpolicy för samverkan i avrinningsområden.
- Anna Söderman undersöker Vombsjöns fosfordynamik.
- Jasmin Borgert kartlägger lanskapsdikningars påverkan på brunifiering och möjliga åtgärder som till exempel pluggning av diken.

August Bjérken fortsätter arbetet med sin studie om vattenbalanser i Lagans avrinningsområde. Clemens Klante disputerade i juni på sin avhandling om Bolmens hydrodynamiska processer och dess koppling till brunifiering, och anställdes kort därefter som forskningsledare på Forskningsstation Bolmen.

Säker produktion och leverans

Produktionen av dricksvatten fortsatte att minska och var lägre än budgeterat. Totalt levererade Sydvatten 74,5 (76,6) miljoner kubikmeter till ägarkommunerna. Den minskade vattenförbrukningen beror sannolikt dels på den effekt vi såg 2022, då de ökade energipriserna och en ökad kostnadsmedvetenhet i samhället bidrog till att minska förbrukningen, dels på kallt och regnigt väder under juli och augusti.

Sydvatten planerar stora investeringar de kommande 10 åren för en redundant och säker dricksvattenförsörjning för lång tid framöver. Både kapacitet och säker leverans i form av redundans ska upprätthållas både avseende råvattenförsörjning och teknisk produktionskapacitet, med hänsyn till befolkningsutvecklingen.

Styrelsen satte våren 2023 ett mål för en ny strategisk inriktning som innebär att Sydvatten ska verka för en minskning av vattenanvändningen med 2 % årligen fram till 2040. Med en minskad vattenförbrukning reduceras behovet av kapacitetsutbyggnader orsakade av befolkningsökningar de kommande decennierna. Dessutom frigörs kapacitet som ger större marginaler och redundans, försörjningssystemet blir säkrare och det skapas större utrymme för anslutning av nya ägarkommuner och nya industrietableringar.

På Vombverket avslutades tre stora projekt under året och de nya anläggningarna togs i drift. Hösten 2023 påbörjades förberedande arbeten vid Norra Ugglarp för byggnation av en tredje reservoar, med syfte att skapa större säkerhetsmarginal vid ett avbrott i produktionen, förbättrad hydraulik i Vombsystemet och en jämnare produktion på Vombverket.

Det försämrade omvärldsläget sedan 2022 har inneburit ett ökat fokus på skydd mot intrång i verksamheten – både digitalt och fysiskt. Dricksvattenproduktionen har en strategisk betydelse för samhället och är därför viktig att skydda mot angrepp.

Under 2022 genomfördes en övergripande säkerhetsskyddsanalys med särskilt fokus på informations- och cybersäkerhet. Analysresultaten ledde fram till en åtgärdsplan för verksamhetsåren 2023–2024, med syfte att ytterligare förstärka säkerhetsskyddet inom verksamheten. Enligt lag ska en säkerhetskyddsanalys göras minst vartannat år.

Sydvatten arbetar aktivt med riskanalyser och kontinuitetsplaner inom områden kopplat till dricksvattenkvalitet och livsmedelssäkerhet, som exempelvis mikrobiologiska barriäranalyser inklusive QMRA (kvantitativ mikrobiologisk riskanalys). Löpande riskanalyser görs också inom underhåll, process och investeringsprojekt. Dessutom görs kontinuitetsplaner för exempelvis kemikalieförsörjning, vilken är av avgörande betydelse för produktionen.

Sydvattens laboratorium blev 2022 ackrediterat av Swedac för fem mikrobiologiska analysmetoder. Under 2023 har dessa kompletterats med ytterligare fyra analysmetoder vilket medför att laboratoriet i dag har ackreditering för de nio kritiska mikrobiologiska analysmetoderna. Detta säkerställer en kvalitet och kontinuitet som externa laboratorium inte kunnat nå upp till och ger en väsentligt större trygghet och tillförlitlighet i dricksvattenkontrollen. Den verksamhetsnära laboratoriekapaciteten är också viktig ur ett beredskapsperspektiv.

20240530010669

Verksamhetsmål	Hållbarhetsmål
Sydvattens delägare och kunder ska erhålla en säker dricksvattenförsörjning med mycket hög kvalitet och leveranssäkerhet	I långsiktigt arbeta för full redundans i hela försörjningssystemet och att samtliga delägarkommuner ska ha lika stor tillgång till båda produktionsanläggningarna vid kraschlage
	Samarbetet med delägarkommunerna utvecklas för bästa helhetssyn i försörjningssystemet
	Bolaget ska säkra det primära vattenuttaget till båda produktionsanläggningarna
Kvaliteten på skyddsvärda vattenområden och anläggningar ska vara på hög nationell nivå	Råvattentillgången vid Vombsjön ska säkras så att det maximalt möjliga produktionskapacitet när totalt 3 500 l/s
	Utveckla processerna i Ringsjöverket för att åstadkomma ökade möjligheter till snabba omställningar mellan råvattentäkterna
	Förstärka och förnya dricksvattenledningssystemet ut från Vombverket
	Öka reservoarkapaciteten norrströms båda vattenverken
	Förbättra skalskyddet genom att försvåra intrång till såväl produktionsanläggningarna som yttre anläggningar
	Förbättra informationssäkerheten speciellt inom IT- och processystem
	Vidareutveckla krisberedskapen

Höjd cybersäkerhet

Så kallade PEN-tester har genomförts i olika steg för att simulera IT-attacker både utifrån samt inifrån bland annat genom "social engineering" för att upptäcka eventuella säkerhetsluckor. Denna typ av tester utgör en del i arbetet med att säkerställa hög informationssäkerhet inom bolaget.

Under 2023 har Sydvatten arbetat med att förbättra det yttre skalskyddet på flera anläggningar samt påbörjat arbetet med att bygga om IT-infrastrukturen med syfte att höja cybersäkerheten. En upphandling av externa säkerhetstjänster för Sydvattens IT-system har initierats och samtlig personal har utbildats om IT-säkerhet.

Nödvattenförsörjning och krisberedskap

Nödvattenplanering är en del av samhällets krisberedskap, och som stöd har Livsmedelsverket tagit fram en vägledning. Nationellt förstärks nu vattenkatastrofgruppen VAKA:s lager av tankar som en del i den ökade krisberedskapen. Det har också tagits fram en reservdelsakut för Sveriges VA-aktörer som administreras av Svenskt Vatten. I en ny statlig utredning om robust leverans av vattentjänster kommer bland annat nödvattenfrågan att belysas.

Inom ramen för det Tekniska samrådet samt med andra inbjudna representanter för ägarkommunerna höll Sydvatten ett seminarium med fokus på planering för nödvattenförsörjning. Dagen syftade till att vara kunskapsuppbyggande om nödvattenfrågan ur ett VA-perspektiv. Fokus låg på ansvarsfrågor, planering och exempel på hur man har arbetat med frågan i andra organisationer.

Ett resultat av seminariet var skapandet av en gemensam resurslista för utrustning för nödvattensituationer. Resurslistan utgår från ett behov av att få en förteckning över bland annat nödvattentankar inom Sydvattens försörjningsområde. Ansvaret för uppdatering och administration av resurslistan har tilldelats Sydvatten.

Sydvattens laboratorium ökar i betydelse

Med ökad omfattning och komplexitet kring vattenkvalitet och hotbilder är det angeläget att höja ambitionen på bolagets laboratorieverksamhet.

För att säkerställa och behålla den erhållna ackrediteringen av mikrobiologiska parametrar har labbet delats i ett ackrediterat laboratorium och ett laboratorium för driften. Den ackrediterade laboratorieverksamheten är mer kontrollerad och styrd av standarder från Swedac, där det bland annat ställs stora krav på opartiskhet. Med ett renodlat driftslaboratorium kan samordning mellan vattenverken öka för att få högre kvalitet och utvecklingstempo men också en ökad beredskap för att kunna hantera det oväntade. En övergripande laboratoriechef har tillsatts.

Den kompetens som personalen inom Sydvattens laboratorieavdelning har, tillsammans med ackrediteringen och det kontrollprogram som utformats, gör Sydvatten till en starkt bidragande del av den pågående utvecklingen av analysmetoder inom VA-branschen.

Flödescytometri övervakar och analyserar dricksvattnet

Flödescytometri är en effektiv metod som ökar möjligheten att kunna hantera distributionens utmaningar utan att dricksvattenkvaliteten och säkerheten försämras. Det ger en mer detaljerad beskrivning av det mikrobiologiska samspelet mellan rening och distribution av dricksvatten.

Efter att Sydvattens personal identifierat och påtalat ett upprepat mönster av missvisande resultat, vilket förekommer även på andra ställen i landet, har Livsmedelsverket startat ett nationellt arbete med syfte att utveckla analysmetoderna så att onödiga larm undviks.

Forskning för att förbättra Vombs infiltrationsfält

Infiltrationsfältet vid Vombverket är viktig för reningen av vattnet på Vombverket. Sydvatten arbetar tillsammans med Lunds Universitet och SGU för att kartlägga vattenresurserna i de norra delarna av Vombsänkan som Vombfältet ligger inom. Syftet är att få en ökad förståelse för våra akvifärer och Vombfältets kapacitet att generera grundvatten.

Detta genomförs inom projektet Blue Transition som är finansierat av Interreg North Sea Region programmet och som syftar till att göra regionerna längs Nordens havskust mer klimatresistenta och behandlar bland annat åtgärder för att möta klimatförändringar inom området yt- och grundvatten.

Prövotid för Bolmentunnelns påverkan på grundvattenförhållandena

Inför att Bolmentunneln skulle tas i drift, beslutades det i en deldom 1986 att under en prövotid skjuta upp frågan kring tunnelns inverkan på grundvattenförhållandena och därmed eventuell skadereglering.

Bolaget har under alla år mätt grundvattennivåer för att följa hur omgivningen möjligen påverkats. Mätningarna visar att påverkan var som störst när tunneln byggdes och de skador som uppstod, främst på privata brunnar, har reglerats sedan tidigare. Idag är Bolmentunnelns påverkan på grundvattenförhållanden mycket begränsade.

Sydvatten lämnade i april in en begäran om slutreglering för grundvattenpåverkan till Mark- och Miljödomstolen. Huvudförhandling i ärendet hölls i slutet av året och slutlig dom meddelades i januari 2024. Domstolens beslut innebär att det inte uppstått andra skador som följd av tunneln än de som Sydvatten redan ersatt. Domen har dock överklagats och i skrivande stund vet vi inte om prövningstillstånd kommer att medges.

20240530010670

Sydvatten bygger för förbättrad redundans och kvalitet

Vombverket under förvandling

Våren 2023 avslutades tre större projekt vid Vombverket och de nya anläggningarna togs i drift: En av landets största UV-anläggningar, kapacitetsutbyggnad med en fjärde vattenreningslinje och en tredje utgående ledning. Ombyggnaden av pumpstation 1 och 2, fortsätter under 2024. Vombverket har levererat vatten sedan 1948 och har i stora delar helt byggts om de senaste åren.

Nästa större investeringsprojekt på Vombverket är att göra Bolmen till primär råvattentäkt även för Vombverket. Genom detta skapas full redundans på råvattensidan och full redundans mellan Sydvattens två produktionsanläggningar.

Ny pumpstation möjliggör tryckstegring vid högförbrukning

I en utredning kring framtida dricksvattenförsörjning i nordvästra Skåne, identifierades ett behov av tryckstegring till Höganäs, Ängelholm och södra Båstad i samband med högförbrukningsperioder. Under året har därför en ny pumpstation uppförts och testats. Den är nu redo att tas i bruk vid behov av tryckstegring.

Skurups kommun ansluts

Skurups kommun ansluts våren 2024 till Sydvattens regionala dricksvattensystem. Den nya ledningen, som är 14 km lång, har byggts från två fronter för att påskynda arbetet och har som mål att kopplas in innan högproduktion våren 2024. Redan under våren 2022 var ledningen färdigprojekterad och den arkeologiska förundersökningen genomförd, men Länsstyrelsens handläggningstider gällande naturmiljö blev längre än normalt.

Reservoarkapaciteten utökas

Sydvatten har påbörjat bygget av en tredje dricksvattenreservoar för att ansluta till den nya utgående ledningen från Vombverket som togs i drift under året. I en kommande byggetapp kommer reservoaren också att anslutas till befintliga två ledningar mot Malmö. Den tredje ledningen är tillsammans med den nya reservoaren en förutsättning för att kunna genomföra mer omfattande underhållsarbeten på de två äldre dricksvattenledningarna. Dessa anlades 1947 respektive 1956 och har sedan dess inte tagits ur drift för mer omfattande underhållsinsatser. Reservoaren ska rymma 35 000 kubikmeter och den ska vara färdigställd i slutet av 2025.

Råvattenpumpstation Stehag

Förberedande arbeten har påbörjats för en ny råvattenpumpstation i Stehag. Den nya anläggningen ska vara klar 2025–2026 och skapar redundans för Ringsjöverkets råvattenförsörjning vilket innebär att det kommer finnas två vägar för råvattnet in till Ringsjöverket.

Pumpstationen är också en viktig del i det långsiktiga projektpaketet som är Bolmenvatten till Vomb (BTV), där Bolmen kommer att vara primär råvattentäkt för Vombverket, vilket är planerat till 2032.

Tredje ledning Ringsjöverket

Projektet att anlägga en tredje ledning mellan Ringsjöverket och Västra Strö gick in i projekteringsfas under 2023. Bygget ska påbörjas 2025 och ledningen ska driftsättas under 2026.

Minska och effektivisera vattenanvändningen

Att arbeta för en varaktig beteendeförändring kräver ett långsiktigt förhållningssätt där kommunikation och tekniska förbättringar samverkar med beslut och förändringar av mer tvingande karaktär. En av de viktigare insatserna är möjligheten att kunna mäta den faktiska vattenförbrukningen för såväl hushåll och industri som offentlig sektor och i andra delar av samhället.

Sydvatten har under året fortsatt arbeta med både pedagogiska och kommunikativa insatser för att höja kunskapen om vattnets värde hos allmänhet, skolungdomar, tjänstepersoner och politiker i delägarkommunerna samt i kommunerna runt Bolmen.

Den strategiska inriktningen som Sydvattens styrelse fattade beslut om under 2023 innebär att bolaget ska verka för en årlig minskning av vattenförbrukningen med i genomsnitt 2 % fram till 2040, omräknat till ca 100 liter per person och dygn. Inriktningen kommer nu att struktureras i en genomförandeplan. Kommunikation, samarbete och samverkan är helt avgörande för hur framgångsrikt målet kommer att nås. En beteendeförändring för hållbar vattenanvändning behöver genomsyra Sydvattens och våra delägarkommuners samtliga verksamheter.

Vad vill vi uppnå?	Hur ska vi göra det?
Verka för en effektiv och långsiktigt hållbar vattenanvändning i samhället som helhet	Kommunicera smart vattenanvändning och smarta vatten produkter Öka kunskap om vattnets värde och samhällsfunktion Initiativ och projekt mot ungdomar som Tank H2O och Drick kranvatten Initiativ och projekt mot företag och offentlig sektor

Pilottest med munstycke

Under 2023 genomförde Sydvatten ett pilottest för ett snålspolande munstycke i flerbostadshus som ägs av MKB, Malmös kommunala bostadsbolag. Resultatet visar att denna typ av vattenbesparingsteknik troligen har större potential i kontorsfastigheter än i bostadshus.

Vart tar vattnet vägen?

Tidigare undersökningar har visat att Sydvattens ägarkommuner mäter och definierar vattenanvändningen på olika sätt. Som ett led i arbetet med att minska vattenanvändningen i samhället har Sydvatten, genom samarbetet i Tekniskt samråd, under 2023 startat en arbetsgrupp som ska se över hur man tillsammans kan jobba mer träffsäkert med mätning av den faktiska vattenförbrukningen. Det initiala arbetet i arbetsgruppen består i att samordna en gemensam kategorisering för hushåll, industri och allmän förbrukning. Utgångspunkten är den terminologi som används i VASS, Svenskt Vattens statistiksystem. Utifrån det kommer arbetsgruppen bryta ner och precisera olika vattenanvändare för att på så sätt få säkrare och mer jämförbara siffror att utgå ifrån.

20240530010671

Vattenanvändning inom näringsliv och kommun

Sydvatten har under året gjort en utredning om vad som ska till för att nå minskad förbrukning av kommunalt dricksvatten inom livsmedelsindustrin. Genom djupintervjuer med produktionschefer, hållbarhetschefer och fabrikschefer på tre livsmedelsföretag har en ökad förståelse för nuläge, hinder och incitament uppnåtts.

Resultatet bekräftar tydligt den tidigare bilden att livsmedelsindustrin i många fall saknar incitament för att göra vattenbesparande åtgärder i sina anläggningar. Vatten och vattenleveransen tas för given och vatten är för billigt.

Det Tekniska samrådet har identifierat exempel på åtgärder för minskad vattenanvändning inom kommunen:

- Tekniskt vatten för planteringar, fontäner, dammar
- Recirkulering av vatten i fontäner
- Val av växter som är mindre vattenkänsliga
- Kiosker med dagvatten eller tekniskt vatten
- Intern kommunikation hur vattenbesparingar kan bidra till att nå andra mål.
- Plantering på rätt del av året (inte etablera nya växter och träd mitt i sommaren).

Kommunikation för hållbar vattenanvändning

För att öka kunskapen om vattnets värde och arbeta för en hållbar vattenanvändning i samhället har Sydvatten under 2023 kommunicerat på flera olika sätt. Dels genom annonsering med vattensparartips på Skånetrafikens skärmar på Pågatåg och bussar i hela Skåne och via radio, dels genom artikelplaceringar och debattinlägg.

Genom utbildande nedslag på samråd, konferenser, internat och närverksträffar har Sydvatten interagerat med politiker, VA-chefer och andra sakkunniga från våra 17 delägarkommuner, de fyra kommunerna runt Bolmen samt våra systerorganisationer NSVA och VA SYD.

Ruta

Tänk H_2O!

Gymnasieprojektet Tänk H_2O! utbildar årligen drygt 900 elever och lärare om allt från vattnets värde och hållbar vattenanvändning till virtuellt vatten, råvattenkällan och konflikter om vatten. Läs mer om Tänk H_2O! i avsnittet Kompetent organisation.

En utställning vid Bolmens strand

Vid Bolmens strand på Tiraholm finns en utställning som berättar om hur viktig sjön Bolmen är för många olika intressenter. Bolmen är Skånes viktigaste vattentäkt och en ytterst värdefull sjö även för rekreation, fiske, bad, friluftsliv, djur och natur. Genom pedagogiska installationer och information förtydligas vikten av en frisk sjö med god ekologisk status.

2 djur

7

Effektiv resursanvändning

Klimatkrisen är den största hållbarhetsfrågan globalt sett och därför också en prioriterad fråga för Sydvatten som arbetar målmedvetet mot målet om klimatneutralitet 2030.

Sydvattens klimatavtryck från driften har minskat betydligt under 2023 på grund av att leverantörerna av processkemikalier har tillhandahållit lägre emissionsfaktorer.

Klimataspekter har varit en del av beslutsunderlaget för materialval i ett antal större entreprenader och målsättningen är att integrera klimatfaktorn som en del av alla förstudier och utformning av upphandlingsunderlag. Sydvatten är engagerat i att sprida och utveckla arbetssätt för att minska utsläppen från entreprenadarbeten på olika sätt inom dels den egna branschen, dels anläggningssektorn.

Energi- och resurseffektiv verksamhet är prioriterat, liksom en miljöeffektiv avsättning av restprodukter från produktionen. Inom dessa områden har ett antal kartläggningar för att identifiera vilka insatser som behöver sättas in genomförts eller planeras att genomföras. En åtgärdsplan för förbättrad hantering av restprodukter håller på att verkställas. Ett liknande arbete ska genomföras för energieffektiviseringspotentialen samt den interna vattenförbrukningen.

Då Bolmen blir huvudråvattentäkt för Vombverket kommer det att innebära en förändrad användning av kemikalier och mängd restprodukter. Även den nya strategiska inriktningen med minskad vattenförbrukning enligt styrelsens målformulering beräknas få en effekt på koldioxidutsläpp från både entreprenader och drift.

Vad vill vi uppnå?	Hur ska vi göra det?	Hur följer vi upp och kontrollerar vi att vi lyckas?
Resurs-, vatten- och energieffektiva processer och aktiviteter	Egen tillverkning av förnybar energi	Egen produktion av förnybar el
	Effektivisera den interna energi- och vattenanvändningen	Elanvändning i produktion och distribution per kubikmeter producerat vatten
	Kunskapsutveckling om processkemikalier och ny resurseffektiv och klimatanpassad teknik	Uppföljning av vattenförbrukning på Ringsjöverket, Möllevången samt Vombverket
	Kemikaliekontrollprogram	Uppföljning av kemikaliekontrollprogram
	Avsättning för restprodukter	Andel återvunna restprodukter
	Kravställningar i inköp och upphandlingar och entreprenader	
Klimatneutral verksamhet 2030	Plan för hur vi når klimatneutralitet	Klimatavtryck per kubikmeter distribuerat vatten
		Uppföljning av CO_2-reducerande åtgärder inom entreprenader

Sydvatten och taxonomin

Sydvattens elanvändning har varit relativt konstant de senaste åren. Under 2023 uppgick den till 27,4 GWh, vilket motsvarar 0,367 kWh/m^3

Europeiska unionen har i den så kallade taxonomin fastställt kriterier för vad som ska klassas som miljömässigt hållbara investeringar. För vattenförsörjningssystem finns ett kriterium för energianvändning på 0,50 kWh/m^3 Sydvatten har god marginal till detta kriterium och energianvändningen är också låg nationellt sett.

Förnybar och säker el

Sydvatten köper enbart förnybar el; hittills en kombination av sol, vind och vatten. Sydvatten planerar att anlägga solcellsparker i anslutning till vattenverken, varvid en del av bolagets energiförbrukning får sitt ursprung från egenproducerad solcellsenergi. Den första anläggningsdelen kommer att byggas vid Vombverket där energiförbrukningen är som störst, för att få maximal nytta av den producerade solcellsenergin. Sammanlagt beräknas den egenproducerade solcellsenergin motsvara uppemot 30 % av Sydvattens totala elenergi

20240530310672

förbrukning, varav en väsentlig andel kommer att kunna nyttjas direkt vid vattenverken. Detta är också en del av säkerhetsarbetet, då elförsörjningen till vattenproduktionen tryggas i högre utsträckning. Den första anläggningsdelen projekteras och byggs 2024 och 2025 för att kunna leverera el som tidigast under senare delen av 2025.

Bolagets klimatavtryck

Drift

Driften av verksamheten orsakade under 2023 ett utsläpp av koldioxidgaser på 4 414 ton koldioxidekvivalenter (CO_2e) motsvarande 0,059 kg per kubikmeter distribuerat vatten. Jämfört med föregående år är det en minskning på 602 ton eller 0,007 kg CO_2e per m^3, motsvarande en minskning med omkring 10 % för varje kubikmeter vatten. Det största bidraget till minskningen, 574 ton CO_2e, kommer från posten produktion av processkemikalier, som även fortsatt är den helt dominerande enskilda posten. Orsaken till denna minskning beror på justerade emissionsfaktorer från leverantörer av processkemikalier. I och med detta fortsätter trenden med minskade klimatavtryck från driften, som föregående år minskade med 831 ton CO_2e, även då till största delen på grund av minskade avtryck från posten produktion av processkemikalier.

Entreprenader

Klimatberäkningar genomförs för entreprenadarbeten i tidiga planeringsskeden för att identifiera och mäta möjliga förbättringar och göra strategiska val, samt följs upp för avslutade entreprenader. Vid uppföljningen genereras underlag till klimatbokslut och erfarenheter kring möjligheter till klimatförbättrande åtgärder. Räknetekniska förbättringar fångas upp och förs in i nya projekt.

Klimatberäkningar har genomförts för fem projekt som avslutades under 2023. Dessa har sammanlagt genererat 13 560 ton CO_2e.

Ytterligare 6 projekt med byggstart 2023–2025 beräknas generera sammantaget ca 15 000 ton CO_2e, beräknat på redan beslutade klimatförbättrande val. Alla val har dock inte gjorts ännu.

Nya poster i klimatbokslutet

I vårt klimatbokslut redovisas våra större inköp kopplade till driften samt våra större entreprenadprojekt. Däremellan finns en gråzon i en mängd poster, kopplade till mindre inköpsposter och mindre entreprenadprojekt. Under 2023 inleddes ett arbete för att gruppera dessa inköpsposter. I en turordning baserad på storlek på inköpsposten kommer dessa kategorier att arbetas igenom för att identifiera åtgärder för klimatförbättrande åtgärder och läggas till klimatbokslutet.

Vägen mot klimatneutralitet – mer än halvering av utsläppen till 2030

Sydvatten har som målsättning att uppnå klimatneutralitet till 2030. Det viktigaste steget är att minimera utsläppen där det är möjligt. Det finns i dag tillräckligt med kunskap om Sydvattens förhållanden och möjligheter för att kunna uppskatta en rimlig, men samtidigt offensiv, potential till minskning i avtryck från driften. Vår bedömning är att koldioxidutsläpp från driften kommer att kunna reduceras till 1 500 ton till 2030. Motsvarande uppskattning kommer att göras för entreprenadarbeten.

Det återstår även att utreda hur den mängd koldioxid som inte kan reduceras kan balanseras mot negativa utsläpp. Fokus ligger på att utreda metoder som samtidigt ger verksamhetsnytta, till exempel anläggande av våtmarker. I Klimatbokslut 2023 finns mer information om Sydvattens klimatavtryck och arbetet med att reducera det.

Våra restprodukter

Typ av restprodukt	Mängd 2023 (ton), omräknat till 100 % TS (torrsubstans)	Andel återvunnet 2023	Typ av återvinning
Järnslam från Ringsjöverket (producerad mängd)	1317	74 %	Ersätter järnklorid som tillsatsmedel i biogasanläggningar
Kalkslam från Ringsjöverket (hämtad mängd)	0	*100 %*	Ersätter kalk vid kalkning av åkermark hos närliggande lantbrukare
Järnslam från Vombverket (hämtad mängd)	0	*0 %*	Deponeras för tillfället
Kalkkoru från Vombverket (hämtad mängd)	3011	100 %	Ersätter kalk vid våtmarkskalkning
Ej processrelaterat avfall från vattenverken	90	35 % materialåtervinning 65 % energiutvinning	
IT-utrustning (hämtad mängd)	0	*100 %* *(återvinning eller återanvändning)*	

Kalkslam från Ringsjöverket, järnslam från Vombverket lagras och hämtas sedan vid behov och ingen hämtning av någon av dessa skedde under 2023. Inte heller insamlad IT-utrustning har skickats till återvinning under 2023. Andel återvunnet avser normalfallet då hämtning sker. Dessa fraktioner är betydligt mindre än övriga restprodukter från processen. Utöver de driftsrelaterade restprodukterna uppstår avfall och restprodukter från entreprenadarbeten. Statistik kring dessa samlas ännu inte in.

Klimatreducerad betong blir norm och utvärderas i fullskala

För att både bygg- och anläggningssektorn och VA-sektorn ska kunna klara sina klimatambitioner behöver klimatreducerad betong börja användas i kontakt med dricksvatten i större utsträckning. Sydvatten är ett av de första bolagen i landet att använda klimatreducerad betong i kontakt med dricksvatten och på Vombverket har olika sorter av klimatreducerad betong använts vid uppförandet av den fjärde vattenreningslinjen samt den nya UV-anläggningen. Analyser har tagits under uppstartsperioden för att verifiera resultat från tidigare labbtester utförda av forskningsinstitutet RISE på uppdrag av Sydvatten tillsammans med andra VA-organisationer. Tillsammans med RISE ska dessa sammanställas och delges i pedagogisk form till övriga VA-branschen. Klimatreducerad betong kommer också att användas i den nya stora reservoar som uppförs i Ugglarp.

Ruta

Under 2023 blev klimatreducerad betong norm i Sverige då den dominerade cementleverantören i landet, Heidelberg Cement, beslutat att enbart ha en klimatreducerad variant av anläggningscement på marknaden. I klimatreducerad betong ersätts cement med andra tillsatsmedel, som ofta är olika restprodukter från samhället.

20240530010673

Innovativa metoder för minskad och resurseffektiv kemikalieanvändning

Över 90% av Sydvattens totala klimatpåverkan härstammar från produktion och transport av kemikalier som används i vattenbehandlingen. Om användningen av kemikalier kan minskas innebär det både kostnadsbesparingar och minskad klimatpåverkan. Processutveckling för minskad kemikalieanvändning är ständigt pågående. Under året har ett antal innovativa lösningar för minskad kemikalieanvändning testats.

Blandning av olika ytvatten – besparing med ca 230 ton CO_2e

Inom en tioårsperiod kommer Bolmen att bli Sydvattens huvudvattentäkt. Försök under året har visat att en inblandning av Vombvatten i Bolmenvatten kan minska kemikaliebehovet betydande. Genom att tillsätta 10–20 % Vombvatten kan klimatavtrycket minska med ca 230 ton CO_2e per år jämfört med om enbart Bolmenvatten används. Enkelt uttryckt gör skillnader i hårdhet mellan vattnet i de två sjöarna att Vombvatten kan ersätta delar av de kemikalier som annars skulle krävas för att fälla ut organiskt material ur vattnet från Bolmen. Den undersökta metoden kommer att implementeras vid det nya förbehandlingsverket i Vomb.

Återföring av järnslam – besparing med ca 260 ton CO_2e

På Ringsjöverket har ett examensarbete i laboratorieskala testat att återföra det järnslam som fälls ut i processen tillbaka till råvattnet. På så sätt kunde behovet av fällningskemikalien järnklorid minska med upp till 20 %. Det beror delvis på att en viss mängd av fällnings-kemikalierna som är bundet i det organiska materialet återförs. Men även återförandet av slammet i sig visade sig ha betydelse, då partiklarna kan fungera som flockningskärnor och underlätta bildandet av nya flockar. Under 2024 kommer detta att testas i fullskala på Ringsjöverket.

Höjd hårdhet i utgående vatten – besparing med ca 230 ton CO_2e

På Vombverket används lut för att sänka vattnets hårdhet och alkalinitet. Sydvatten har tillsammans med VA SYD utvärderat effekten av en något höjd hårdhet i det utgående vattnet från Vombverket i två olika steg. Redan förra året kunde 5 % lut sparas och i ett andra steg har lika mycket till kunnat sparas, totalt motsvarande ca 230 ton CO_2e jämfört med tidigare.

Cirkulär användning av fällningskemikalier

I ett projekt finansierat av Energimyndigheten ska användningen av återvunnet järn från förbränning av avloppsslam utvärderas. Sydvatten har fått bidrag för att testa hur det återvunna järnet fungerar i vattenreningsprocessen. Tester på det återvunna järnet från mindre försöksverksamhet visar på gott resultat och nästa steg är nu att testa och utvärdera återvunnet järn från den fullskaleprocess som företaget Easymining planerar ha i drift i Helsingborg i början av 2024.

ReFerric – vår nya cirkulära produkt

Den största restprodukten från Sydvattens vattenproduktion är järnslam från fällningen på Ringsjöverket. Det återvinns i biogasanläggningar, som ett tillsatsmedel för att undvika rostangrepp på utrustningen. Användningen har varit klassad som ett forskningsprojekt under utvärdering och därmed haft en del undantag i lagstiftningen, men nu ska slammet få en klassning som produkt. Efter flera års arbete och dialog med den europeiska kemikalie-

myndigheten Echa har registreringsansökan lämnats in och godkännande väntas i början av 2024. I samband med detta har en namntävling för produkten utlysts bland medarbetarna. Det vinnande förslaget, och namnet på vår nya produkt, är ReFerric.

Upprensning av kemikalier

Kemikalier används inte bara inom processen utan även inom bland annat verkstad, städ och laboratorieverksamhet. Under året har ett arbete genomförts för att minska antalet kemikalier, dels genom att rensa ut dubbletter av kemikalier som har samma användningsområde, dels genom att synkronisera användningen mellan de båda vattenverken så att samma kemikalier används i så stor utsträckning som möjligt till samma syfte. I ett andra led ska alla kemikalier riskbedömas och möjlighet till utfasning och utbyte ses över. Att minska antalet kemikalier ger bättre förutsättningar att styra mot de mest hållbara alternativen.

Inspiration från Nederländerna

I Nederländerna har samtliga dricksvattenproducenter ett gemensamt bolag för en samordnad och effektiv hantering av restprodukterna från dricksvattenproduktion. Det tar hand om kalkkorn, slam och annat och omvandlar dessa till inkomstbringande produkter. Sydvatten har tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall besökt bolaget Aquaminerals för att lära sig hur verksamheten utvecklats under de 25 år som den funnits. Även Norrvatten är delaktiga i kunskapsutbytet. För Sydvattens del handlar det till stor del om att förbereda för då Bolmen blir huvudvattentäkt för de båda vattenverken, vilket ger andra förutsättningar för att hantera fällningsslammet, men också för att framtidssäkra hanteringen av restprodukter och höja värdet på dessa.

Robust ekonomi

För såväl Sydvatten som för samhället i stort blev 2023 ett år av stora ekonomiska påfrestningar Sydvattens kostnader för processkemikalier, räntor och el ökade med 67–120 % jämfört med 2022, vilket kan jämföras med den allmänna inflationstakten som uppgick till 8,7 %. Utvecklingen under året visade på värdet av att ha en robust ekonomi, för bolaget och för våra ägare.

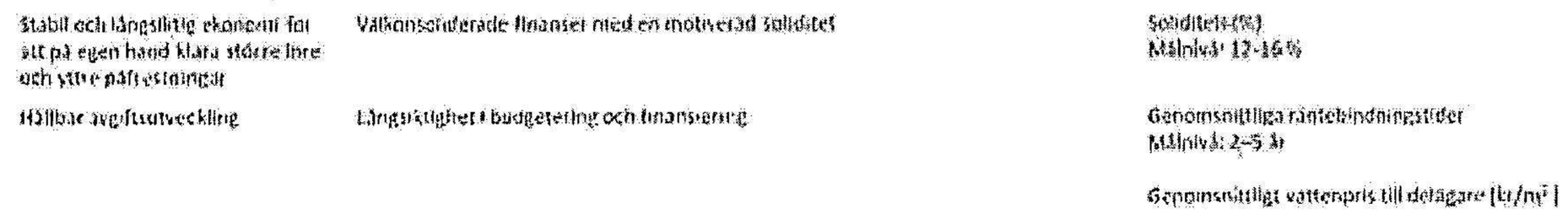
Trots de stora kostnadsökningarna valde Sydvatten att inte göra några ytterligare avgiftshöjningar inför 2023 än de som kommunicerats i flerårsplanen 2022–2031, som antogs under hösten 2021 i ett annat ekonomiskt klimat. Syftet var att inte föra vidare stora kostnadsökningar till våra ägare och till VA-abonnenterna i en redan pressad ekonomisk situation. Således höjdes den fasta avgiften endast med 5 % och kostnadsökningarna hanterades genom att utnyttja bolagets goda soliditet, vilket för 2023 kom att innebära att överavskrivningar från tidigare år om 67,9 miljoner återfördes. Det genomsnittliga vattenpriset till ägarkommunerna uppgick för 2023 till 4,77 kr/m^3 (4,43).

För att garantera en fortsatt god finansiell ställning och samtidigt ha en hållbar avgiftsutveckling beslutade bolagets årsstämma att skriva in ett mål för soliditet i bolagets ägardirektiv. Målet anger att Sydvatten ska ha en soliditet i intervallet 12–16 %. För 2023 uppgick soliditeten till 17,9 % (21,1 %). Bolaget har en stor skuldvolym och arbetar aktivt med att hantera ränterisken i enlighet med bolagets finanspolicy. Vid utgången av 2023 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden i bolagets skuldportfölj till 4,49 år (4,38) inklusive planerad upplåning för 2024 (2022: 4,38 år).

Sydvatten planerar de kommande tio åren investeringar med en total investeringsvolym om 4,2 miljarder kronor. Kostnaden för räntor och avskrivningar kommer därmed att öka kontinuerligt och vara de kostnadskomponenter som får störst påverkan på avgiftsutvecklingen och bolagets finansiella ställning. Investeringarna följer bolagets strategiska plan för att trygga ett långsiktigt säkert, redundant och hållbart dricksvattenförsörjningssystem i Skåne.

20240530010674

För att investeringsvolymen för kommande decennier inte ska fortsätta öka krävs ett långsiktigt, strategiskt arbete med att minska förbrukningen av dricksvatten i samhället, och därmed behovet av att bygga ytterligare produktions- och distributionskapacitet. Utfallet av arbetet med Sydvattens styrelses inriktningsbeslut om minskad dricksvattenförbrukning kommer att vara avgörande för behovet av kommande investeringsvolymer. En uppskattning är att ytterligare investeringar under kommande decennier i nivån 5–10 miljarder kronor kommer att kunna undvikas vid framgångsrikt utfall

Hållbar avgiftsutveckling

Sydvatten ska ha en hållbar och förutsägbar avgiftsutveckling. Detta innebär bland annat att väga samman bolagets intäktsbehov och den takt vi genomför bolagets strategiska planer med omvärldsläget och den samhällsekonomiska situation våra ägarkommuner och framför allt va-abonnenterna lever i.

Sydvatten gick in i 2023 med en höjning av den fasta avgiften om 5 %, vilket innebär att den totala avgiften till ägarkommunerna ökade med cirka 4 %. Nivån var betydligt lägre än vad som skulle krävts för att kompensera de kostnadsökningar som träffade bolaget under 2023 varför bolaget budgeterade med underskott både 2023 och 2024 för att sedan åter nå balans 2025. Detta kunde ske genom att utnyttja de reserver som byggts upp under tidigare år och fick effekten att Sydvattens avgiftshöjningar hamnade lägre än genomsnittet för åren 2023 – 2024.

För 2023 var den genomsnittliga avgiftshöjningen i Sverige 8,1 % och i de tre storstads-kommunerna 19,3 %. I budgeten för 2024 gjordes inga justeringar av tidigare aviserade avgiftshöjningar för 2024. För 2024 höjs den fasta avgiften med 10 % och den rörliga med 0,30 kronor per kubikmeter vilket innebär en sammanlagd avgiftshöjning om 14,8 % vilket kan jämföras med Svenskt Vattens prognos om genomsnittliga avgiftshöjningar i Sverige om 10–15% och de tre storstadskommunernas beslutade höjningar om i genomsnitt 16,5 %.

Sydvatten arbetar med rullande tioårig ekonomisk planering och då även en tioårig plan för avgiftshöjningar. Budgetarbetet för 2024–2033 följde två alternativ, att behålla investeringsplanen från tidigare år i stort sett intakt eller att skjuta fram slutdatumet för investeringsprogrammet Bolmen-vatten till Vomb (BTV) med ett år. Bolaget valde det senare alternativet, och genom att skjuta fram slutdatumet möjliggjordes ett mer jämt finansiellt resursutnyttjande och därmed en jämnare avgiftsutveckling. Det totala avgiftsuttaget för hela planperioden minskade med 293 miljoner trots en oförändrad investeringsvolym. På detta sätt skapas en långsiktigt hållbar och förutsägbar avgiftsutveckling.

Grön finansiering

Sydvatten har ett kontinuerligt behov av att finansiera verksamheten. Av den totala investeringsramen om 4,2 miljarder kommer 2,2 miljarder att finansieras genom en utökning av bolagets skuldvolym, från dagens 2,9 miljarder till cirka 5,1 miljarder år 2033. För att

skapa en stabil och långsiktig ekonomi i bolaget måste även finansieringen ha ett långsiktigt och robust perspektiv. Sydvatten har tills 2023 i första hand finansierat verksamheten med bilaterala banklån från affärsbankerna.

Under 2023 färdigställdes ett grönt finansieringsramverk som beskriver hur Sydvatten kommer att använda upplånade pengar och hur återrapporteringen till finansiärerna ska gå till. Som ett steg i processen granskades ramverket av institutet Cicero som graderade ramverket som medium green med en excellent governance assessment enligt deras Shades of green metodologi, vilket är mycket goda betyg för ett nyupprättat ramverk. Sydvattens verksamhet är i grunden en hållbarhetsaffär vilket innebär att all finansiering på sikt kommer att kunna omfattas av ramverket.

För att differentiera finansverksamheten och få tillgång till en bredare finansieringsbas har bolaget under ett par år arbetat med att ta fram ett obligationsprogram och under våren slutfördes detta arbete. Obligationsprogrammet har en ram om 2 miljarder. I april 2023 genomförde Sydvatten den första obligationsemissionen under obligationsprogrammet och det gröna finansieringsramverket. Emissionen omfattade 400 miljoner med en löptid på fem år. Intresset från investerarsidan var stort, totalt uppgick orderboken till 872 miljoner fördelat på fem investerare. Intresset medförde att Sydvatten erhöll en god räntenivå i jämförelse med vad affärsbankerna kunde erbjuda vid emissionstillfället. Efter emissionen uppgår andelen gröna lån i Sydvattens låneportfölj till 975 miljoner, 34 % av den totala lånevolymen.

Det stora intresset från finansmarknaden att vara med och finansiera Sydvattens verksamhet är en stark indikator på kvaliteten i vårt hållbarhetsarbete och hur vi genomför vårt uppdrag. Genom att bredda bolagets arbete med finansiering har vi också förstärkt bolagets möjlighet att agera effektivt och långsiktigt i finansieringsfrågorna och därmed trygga en fortsatt robust ekonomisk ställning.

Kompetent organisation

Liksom för många andra tekniska bolag är kompetensförsörjning en utmaning för Sydvatten. För att möta dessa utmaningar arbetar Sydvatten med att vara en attraktiv arbetsgivare genom att bland annat erbjuda fortbildning för befintlig personal, möjliggöra kunskapsutbyte vid både nationella och internationella sammankomster och uppmuntra till samarbete och samverkan med kollegor inom och utanför VA-branschen.

För att säkerställa kompetensen framgent deltar Sydvatten på arbetsmarknadsmässor, erbjuder möjlighet till examensarbeten och doktorandtjänster, samverkar med universitet, högskolor och forskningsbolag, samt har ett aktivt arbete med att utbilda och uppmuntra nästa generations medarbetare med stipendiekursen Tänk H_2O! som riktar sig mot gymnasieungdomar.

Under 2022 gjordes en medarbetarundersökning och resultaten av den har Sydvatten under 2023 arbetat vidare med genom ledarskapsutveckling där fokus legat på det personliga ledarskapet samt att leda i komplexitet. Några chefer har även genomgått utbildningen Utvecklande Ledarskap (UL) i regi av Försvarsmakten med fokus på självskattning och utvärdering av ledarskapsbeteenden.

Utvecklingen av det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår. Sjukfrånvaron är fortsatt förhållandevis låg och personalomsättningen likaså.

20240530106675

En kompetent och attraktiv organisation	Säkerställa hållbart och utvecklande ledarskap Strategiskt kultur- och värderingsarbete Strategisk kompetensförsörjning och successionsplanering Anställningsbara doktorander	Genomsnittligt förtroendevalda och andra resultat från medarbetarundersökning Utvärdering av ledarskap Årlig funktionsbedömning för att säkerställa konsekvent lönesättning
Förtroendeskapande samhällsaktör och en attraktiv bransch	ÖKA medvetenheten om vattnets värde genom att synliggöra branschen och Sydvatten Integrera universitetsutbildning, forskning och påverkansarbete Delta i branschorgan och annan samverkan kring innovation och utveckling Samarbete med universitet och högskolor Arrangera och medverka i seminarier och föreläsningar samt Tänk H2O!	Utvärdering av resultaten av arbetet i branschorgan och liknande Utvärdering av egna aktiviteter genom enkäter/intervjuer
En trygg och säker arbetsmiljö där man mår bra och är hållbar som medarbetare såväl som samarbetspartner	Systematiskt arbetsmiljöarbete Hälsofrämjande aktiviteter Fordjupat och prioriterade tidiga prevention- och arbetsmiljöinspekter vid entreprenader	Personalomsättning, % Sjukfrånvaro, % Olycksfall och tillbud, %

<u>Sjukfrånvaro</u>

2023: 2,7 %

2022: 3,2 %

<u>Personalomsättning</u> (totalt för tillsvidareanställda)

2023: 4 %

2022: 9 %

Strategisk kompetensförsörjning och successionsplanering

Under 2023 rekryterades 14 personer till Sydvatten inom områden som projektledning, utredning, IT, drift och underhåll och av dessa var flertalet ersättningsrekryteringar. Sydvatten rekryterade även en ny produktionschef och en ny VD.

Behovet av dessa kompetenser kunde säkerställas genom det strategiska arbete som görs för att stärka vår attraktionskraft genom att synliggöra företaget, branschen och våra lediga tjänster. Antal anställda medarbetare var totalt 113.

Utvecklat introduktionsprogram för nyanställda

Ett gemensamt centralt introduktionsprogram hålls varje år för nyanställda på Sydvatten. Syftet är att få ett sammanhang och en helhet, där verksamhetens syfte, uppdrag och innehåll, tydliggörs samt att träffa kollegor från olika delar av verksamheten.

För att de nyanställda ska få uppleva Bolmen och se hur företaget arbetar med att säkra framtidens dricksvattenförsörjning hölls Sydvattens introduktion för första gången vid Forskningsstation Bolmen. Besöket vid Bolmen möjliggjorde även att de nyanställda fick uppleva en del av hur gymnasieprojektet Tänk H_2O! går till samt förtydligade vikten av samarbetet med partners för forskningsstationen.

Satsning på anställningsbara doktorander

För att trygga kompetensen inom bolaget har Sydvatten en långsiktig satsning på att möjliggöra en anställning efter att en Sydvattenkopplad doktorand avslutat sin forskning.

Under sommaren 2023 disputerade en doktorand som därefter anställdes som forskningsledare vid Forskningsstation Bolmen.

Sydvatten har hittills anställt tre tidigare forskare på olika positioner.

Forskning, praktik och examensarbeten

Under 2023 har tre doktorander startat upp sin forskning med koppling till Sydvatten och dricksvattenproduktion. Utöver doktorandarbetena har Sydvatten stöttat och handlett flera examensarbeten och ett antal praktikanter från Lunds universitet, Malmö universitet och Högskolan i Halmstad.

Hälsofrämjande aktiviteter

Efter utvärdering fortsätter Sydvatten erbjuda de anställda en friskvårdstimme per vecka på betald arbetstid. Fysisk aktivitet två gånger i veckan à 30 min ökar hälsan samtidigt som det bygger gemenskap. Gym, löpning och promenad i grupp erbjuds på fasta tider på de olika arbetsplatserna.

Systematiskt arbetsmiljöarbetet (SAM) och Bättre arbetsmiljö (BAM)

För att Sydvatten ska blir en ännu bättre arbetsplats har alla anställda under våren utbildats i arbetsmiljöfrågor. En djupare utbildning om att undersöka, riskbedöma, åtgärda och kontrollera arbetsmiljön gavs till chefer, skyddsombud och samordnare medan medarbetarna utbildades i det kollegiala och om den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Ökad fokus på säkerhet

Säkerhetsskyddsbedömningar utgör ett viktigt och återkommande moment i våra upphandlingar i syfte att säkerställa att nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtas och skyddet för verksamheten kan upprätthållas.

För att öka säkerheten vid entreprenader jobbar Sydvatten även aktivt med att öka kunskapen om VA-verksamhetens samhällsviktiga betydelse. Utbildningar inom fysisk säkerhet, IT-säkerhet och hygien gör att våra partners får en bättre förståelse för företagets behov och förutsättningar.

Samarbete med Arena Yrkeshögskola

Arena Yrkeshögskola är en av de ledande skolorna för yrkesutbildning i Sverige, med bland annat utbildningar inom vattenteknik. Sydvatten medverkar i en av ledningsgrupperna för utbildningarna och i undervisningen för att säkerställa att både kursutbud och innehåll speglar branschens behov av rekrytering och kunskap.

Tänk H_2O!

För tionde året i rad utbildade Sydvattens personal samt personal från universitet och högskola cirka 900 gymnasielever fördelade på fem veckor om vatten genom kommunikations- och utbildningsprojektet Tänk H_2O! Eleverna kom från Lund, Malmö, Vellinge, Gislaved, Värnamo samt Ljungby och enligt utvärderingarna väckte kursen ett intresse både för vattenbranschen och för vattenrelaterade frågor ur ett bredare perspektiv. Både elever och lärare ger även uttryck för att vilja dela med sig av sina nya kunskaper till andra.

Målet är att genom växelverkan mellan teori och praktik stimulera elevernas kreativitet, problemlösning och samarbetsförmåga samt att väcka deras intresse för vattenfrågor inför deras utbildnings- och yrkesval.

20240530010676

EBC – internationell benchmarking

Sydvatten deltar i European Benchmarking Co-operation, EBC, som är ett branschbaserat, icke-vinstdrivande benchmarking-initiativ för vattentjänster. Syftet med EBC är att underlätta för vattenverk att främja kunskapsutbyte och innovation inom vattenbranschen. Ett antal personer ur Sydvattens personal deltar i workshops, föreläsningar och studiebesök för att på olika sätt öka kompetens, få inspiration och bygga nätverk. Vattenbranschen är en unik konkurrensfri bransch där samarbete, öppenhet och delaktighet gör nationell och internationell samverkan ytterst givande.

Wave – Water for Vital Environments

Sveriges stora innovationssatsning för 2030-talet heter Impact Innovation. Under namnet Wave – vatten för livskraftig miljö – har 60 aktörer från hela kedjan kring vattenförsörjning, offentlig och privat sektor, forskning och innovation samt ideella organisationer, tillsammans gått ihop i en ansökan till att bli ett program inom Impact Innovation. Sydvatten är en del i denna ansökan via Sweden Water Research, Sydvattens, VA SYD:s och NSVA:s gemensamma forskningsbolag. Ansökan beviljades i slutet av februari 2024 och programkontoret kommer ledas av Rise i samverkan med IVL Svenska Miljöinstitutet, Linköping Science Park,Lunds universitet, Stockholm Environmental Institute och Svenskt Vatten.

Generellt om antikorruption

Sydvatten har en policy mot mutor och korruption. Vi har även en policy gällande representation, som beskriver hur vi ska agera vid representation, gåvor, konferenser, mässor och studieresor. Policyn finns tillgänglig för alla medarbetare i den öppna och lättillgängliga personalhandboken. De administrativa rutinerna är utformade så att attest- och utbetalningsreglerna ska bidra till god intern kontroll.
Bolaget har ett visselblåsarsystem där anställda, kunder och leverantörer anonymt kan rapportera om missförhållanden. Systemet ligger hos en extern part för att säkerställa anonymitet för uppgiftslämnaren. Inga ärenden har inkommit under 2023.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören i Sydvatten AB, 556100-9837, med säte i Skåne län, Malmö kommun, avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31.

Allmänt om verksamheten

Sydvattens uppdrag är att bereda och distribuera dricksvatten med jämn och hög kvalitet till ägarkommunerna. För detta ändamål utnyttjar bolaget de legaliserade uttagsrätterna i råvattentäkterna Bolmen, Vombsjön och Vombfältet samt Ringsjön. Sydvattens vattendomar i sjöarna utgör för bolaget betydande värden. Bolaget äger och driver Bolmentunneln, Ringsjöverket och Vombverket, vilket inkluderar Vombfältet, samt huvudledningssystemet för distribution av dricksvatten.

Väsentliga händelser

Omvärldssituationen har i stor utsträckning kommit att prägla året i form av stort fokus på säkerhetsläget och den kontinuerligt försämrade ekonomiska situationen. Sydvatten har påverkats kraftigt av kostnadsökningar vilket satt avtryck i årets resultat.

Leveransen av dricksvatten till bolagets ägarkommuner har upprätthållits utan några störningar under hela året. Den totala dricksvattenleveransen uppgick till 74,5 miljoner kubikmeter vilket är en minskning med 2,1 miljoner jämfört med 2022. Den totala dricksvattenleveransen har minskat relativt kraftigt de senaste åren och ligger 2023 cirka 3,2 miljoner kubikmeter lägre än den genomsnittliga levererade volymen de senaste fem åren, detta trots anslutningen av Båstad 2022 och en fortsatt positiv befolkningsutveckling i ägarkommunerna. Den minskade förbrukningen av dricksvatten är troligen en effekt av en sämre ekonomisk situation i samhället med högre energipriser samt för 2023 det faktum att juli och augusti var svala och nederbördsrika.

De senaste årens minskade dricksvattenanvändning är en positiv utveckling ur resurshänseende som visar att det är möjligt att åstadkomma beteendeförändringar relativt snabbt. Att minska dricksvattenförbrukningen i samhället är väsentligt för att nå en hållbar dricksvatten- och avloppshantering i Sverige. Under våren fattade bolagets styrelse ett inriktningsbeslut om ett nytt strategiskt mål om att minska dricksvattenanvändningen i samhället med 2 % årligen för att till 2040 nå en nivå som motsvarar 100 liter per person och dygn. Inriktningen kommer att vara central i bolagets kommande strategiska plan.

I april genomförde Sydvatten sin första obligationsemission under ett nyupprättat MTN-program och grönt finansieringsramverk. Emissionen omfattade 400 miljoner kronor och intresset från investerarsidan var stort, vilket visar på kvaliteten i Sydvattens verksamhet och hållbarhetsarbete.

Vid bolagets årsstämma i maj beslutades om två tillägg till ägardirektivet. Det första tillägget innebar att Malmö kommun gavs mandat att på övriga delägarkommuners vägnar utföra samtliga uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsordningen som åligger en kommun som utövar bestämmande inflytande över bolaget. Det andra tillägget var en ekonomisk målsättning att bolaget ska ha en soliditet i intervallet 12–16 %.

I februari aviserade bolagets verkställande direktör sedan drygt 20 år Jörgen Johansson sin pensionsavgång. Ny verkställande direktör har rekryterats och är från 1 november Mattias Leijon, tidigare verkställande direktör i Laholmsbuktens VA (LBVA).

20240530010677

Investeringar

Investeringstakten har varit fortsatt hög under 2023 med en total investeringsvolym om 380 (445) miljoner kronor. Under året färdigställdes både en UV-barriär och en fjärde produktionslinje på Vombverket samt en tredje drickvattenledning mellan Vombverket och Norra Ugglarp. Totalt togs anläggningar värda 555 miljoner kronor i bruk under 2023.

Under året inleddes entreprenadfasen för två stora investeringsprojekt, anslutningen av Skurups kommun till Sydvattens dricksvattennät och byggnationen av en tredje reservoar vid Norra Ugglarp. Skurups kommun kommer att vara ansluten före sommaren 2024, vilket innebär att Sydvattens distributionsnät då kommer att omfatta samtliga Sydvattens ägarkommuner. Den tredje reservoaren vid Norra Ugglarp kommer när den står färdig 2025 ha en reservoarvolym om 35 000 kubikmeter, vilket innebär mer än en fördubbling av nuvarande reservoarvolym vid Norra Ugglarp.

Resultat

Resultat efter finansiella poster uppgick till -64 (11) miljoner kronor, resultat efter bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 0 (0) miljoner kronor. Redovisad inkomstskatt uppgick till -4 miljoner kronor och återförda överavskrivningar till 68 miljoner kronor. Det försämrade resultatet jämfört med 2022 beror på kostnadsökningar inom i stort sett samtliga kostnadsslag och i synnerhet för processkemikalier, elektricitet och räntor.
Kostnadsökningarna var kända i budgeten för 2023 och bolaget beslutade att inte fullt ut kompensera för kostnadsökningarna genom att höja avgifterna till ägarkommunerna 2023. Det samlade resultatet var inom budgeterat resultat och bolaget kommer 2026 åter nå ett positivt resultat efter finansiella poster.

Finansiell ställning

Årets resultat innebär att balansposten obeskattade reserver minskar till 310 (378) miljoner kronor, det egna kapitalet är oförändrat om 451 (451) miljoner kronor. Soliditet i bolaget uppgick vid utgången av året till 17,9 (21) %, väl över ägardirektivets nivå om en soliditet på 12–16 %. Sydvatten har således fortsatt en stark finansiell ställning.

Under 2023 ökade bolagets långfristiga skuldsättning med 333 miljoner kronor till 2 860 (2 527) miljoner kronor. Skuldökningen är driven av den höga investeringstakten. Riksbanken fortsatte att successivt höja styrräntan från 2,50 % vid ingången av 2023 till 4,00 % i september. Ränteutvecklingen och en större skuldvolym påverkar bolagets räntenetto som ökade från 35 till 62 miljoner kronor inklusive borgensavgifter. Genomsnittlig ränta inklusive räntederivat uppgick till 1,96 (1,16) %.

Sydvattens finansverksamhet ska enligt bolagets finanspolicy kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet. Under 2023 emitterades en femårig grön obligation om 400 miljoner kronor, totalt uppgår bolagets gröna lånevolym till 975 miljoner kronor. Ytterligare ett nytt lån om 150 miljoner kronor med en löptid på ett år tillkom och två lån om totalt 217 miljoner kronor löstes. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden för hela låneportföljen vid utgången av 2023 var 3,88 (4,65) år.

Samtliga lån löper med rörlig ränta, Sydvatten säkrar sig mot denna ränteexponering genom fasträntebindningar med hjälp av ränteswappar. Total säkrad volym med ränteswappar uppgick vid utgången av året till 2 522 (2 372) miljoner kronor och den genomsnittliga räntebindningstiden inklusive planerad upplåning nästkommande år var 4,49 (4,38) år.

Forskning och utveckling

Sydvatten är tillsammans med NSVA och VA SYD ägare till forskningsbolaget Sweden Water Research AB (SWR). Aktieägarna ska under varje räkenskapsår proportionerligt finansiera ett maximalt belopp enligt fördelningsnyckel i aktieägaravtalet. Under 2023 uppgick Sydvattens andel av finansieringen till 5 130 (4 885) tkr. Detta belopp understiger Sydvattens andel av kostnaderna i SWR för 2023, underskjutande del om 1 358 tkr redovisas i enlighet med aktieägaravtalet som en minskning av eventualförpliktelse mot SWR.
Sydvattens totala eventualförpliktelse mot SWR uppgår till 368 (1 703) tkr.

Sydvatten äger Forskningsstationen Bolmen vid Tiraholm i Hylte kommun. Stationen ingår i ett nationellt nätverk av fältstationer, SITES, och är öppen för alla universitet och högskolor som vill forska på Bolmen.

Förväntad framtida utveckling

Sydvatten kommer under 2024 att arbeta fram en ny strategisk plan för bolaget, där en central del kommer vara att minska vattenförbrukningen i samhället. En lägre förbrukning av dricksvatten kommer medföra positiva effekter för Sydvatten både i närtid men framför allt om 10–20 år då stora strukturella investeringar kan undvikas.
Sydvatten kommer att fortsätta hålla en hög investeringstakt. Under de kommande tio åren kommer investeringar i bolagets anläggningar om 4,2 miljarder kronor att genomföras. Den mest omfattande investeringen är projektpaketet "Bolmenvatten till Vomb" (BTV), som innebär att göra Bolmen till primär råvattentäkt även för Vombverket vilket medför att Vombsjön blir reservvattentäkt. Bolmenvatten möjliggör en framtida utbyggnad av produktionskapaciteten på Vombverket och på så sätt kan full redundans uppnås mellan bolagets två produktionsanläggningar. I takt med att investeringsplanen genomförs kommer bolagets skuldsättning att öka och kostnader för avskrivningar och räntor att utgöra en allt större del av den totala kostnadsmassan.

Bolaget kommer att göra negativa rörelseresultat efter finansiella poster under 2024 och 2025 för att sedan göra positiva rörelseresultat från 2026 till 2033. Soliditeten kommer under hela denna period överstiga 12 %.

Det rådande omvärldsläget ger tydliga indikationer på att det fortsatt kommer vara stora osäkerheter för långsiktig ekonomisk planering. Det kommer vara ytterst väsentligt att vi fortsätter vara kostnadsmedvetna i alla de val vi gör, såväl i investeringsprojekt som i den dagliga driften, samt ha god balans mellan verksamhets- och budgetplanering.

20240530010678

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31	Belopp i Mkr 2019-12-31
Ur resultaträkningen mnkr					
Rörelsens intäkter	409	372	353	353	327
Rörelsens kostnader	319	241	225	222	204
Planmässiga avskrivningar	96	85	80	76	69
Finansiella kostnader	62	35	27	27	36
Resultat efter finansnetto	-64	11	21	27	16
Ur balansräkningen mnkr					
Anläggningstillgångar, totalt anskaffningsvärde	5 538	5 207	4 764	4 430	4 243
Investeringar	380	445	338	196	234
Eget kapital inklusive obeskattade reserver	760	828	817	797	770
Leveranser					
Vattenleverans (mn m³)	74,5	76,6	78	78,7	76,8
varav Ringsjöverket	45,5	46,5	46,6	47,2	46,3
varav Vombverket	29	30,1	31,4	31,5	30,4
Nyckeltal					
Soliditet %	17,9	21,1	23	23,8	24,9
Genomsnittligt vattenpris till delägare (kr/m³)	4,77	4,43	4,18	4,15	4,01

Eget kapital

	2023-12-31	2022-12-31
Specifikation av bundet och fritt eget kapital:		
Aktiekapital	449 322	449 322
Reservfond	58	58
Totalt bundet eget kapital	449 380	449 380
Balanserat resultat	1 114	1 114
Årets resultat	-	-
Totalt fritt eget kapital	1 114	1 114
Totalt eget kapital	**450 494**	**450 494**

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att fritt eget kapital, kronor 1 114 172, disponeras enligt följande:

	Belopp i kr
Balanserade vinstmedel	1 114 172
Årets resultat	-
Summa	**1 114 172**
Balanseras i ny räkning	1 114 172

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

20240530010679

Resultaträkning

Belopp i Tkr	*Not*	*2023-01-01-2023-12-31*	*2022-01-01-2022-12-31*
Vattenförsäljning		354 971	342 004
Aktiverat arbete för egen räkning		25 249	21 188
Övriga rörelseintäkter		29 068	9 187
		409 288	372 379
Rörelsens kostnader	2		
Driftkostnader		-119 577	-67 102
Övriga externa kostnader	3,4,5	-81 415	-68 169
Personalkostnader	6	-117 834	-106 059
Avskrivning av materiella tillgångar		-95 580	-85 320
Övriga rörelsekostnader		-2 524	-305
Rörelseresultat		-7 642	45 424
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		5 475	258
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-61 776	-34 682
Resultat efter finansiella poster		-63 943	11 000
Bokslutsdispositioner	8	67 908	-10 999
Resultat före skatt		3 965	1
Skatt på årets resultat	9	-3 965	-1
Årets resultat		0	0

Balansräkning

Belopp i Tkr	*Not*	*2023-12-31*	*2022-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram	11	2 615	5 186
Pågående immateriella anläggningstillgångar	16	71	70
		2 686	5 255
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	12	456 276	359 218
Ledningar och tunnel	13	2 134 102	1 843 696
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	313 836	288 920
Inventarier	15	100 341	53 254
Pågående nyanläggningar	17	706 908	882 523
		3 711 463	3 427 611
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	18	17	17
		17	17
Summa anläggningstillgångar		3 714 166	3 432 883
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Kemikalielager		3 501	3 639
Förråd		1 542	401
		5 043	4 040
Kortfristiga fordringar			
Skattefordran		-	468
Kundfordringar		6 500	101 871
Övriga fordringar		564	538
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	14 544	8 372
		21 608	111 249
Kassa och bank	20	148 712	9 648
Summa omsättningstillgångar		175 363	124 937
SUMMA TILLGÅNGAR		3 889 529	3 557 820

20240530010680

Balansräkning

Belopp i Tkr	*Not*	*2023-12-31*	*2022-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	21	449 322	449 322
Reservfond		58	58
		449 380	449 380
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust	22	1 114	1 114
		1 114	1 114
Summa eget kapital		450 494	450 494
Obeskattade reserver			
Ackumulerade överavskrivningar	23	309 989	377 897
		309 989	377 897
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner	24	17 491	18 044
		17 491	18 044
Långfristiga skulder			
Obligationslån		400 000	-
Skulder till kreditinstitut	25	2 060 000	2 310 000
		2 460 000	2 310 000
Kortfristiga skulder			
Skatteskulder		3 962	-
Skulder till kreditinstitut	25	400 000	217 000
Leverantörsskulder		94 800	59 194
Övriga kortfristiga skulder		6 341	10 078
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	146 452	115 114
		651 555	401 385
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		3 889 529	3 557 820

Kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	*Not*	*2023-01-01-2023-12-31*	*2022-01-01-2022-12-31*
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		-7 642	45 424
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar och nedskrivningar		95 580	86 320
Vinst vid försäljning av inventarier		-490	-58
Omklassificering av anläggningstillgång		590	-
Förlust vid utrangering av inventarier		2 523	303
Avsättning pension		-554	-305
		90 007	130 684
Erhållen ränta		5 475	258
Erlagd ränta		-61 776	-34 682
Betald inkomstskatt		466	-1 893
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		34 172	94 367
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-) / Minskning (+) av varulager		-1 003	1 010
Ökning(-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		89 173	7 533
Ökning(+) / Minskning (-) av rörelseskulder		63 208	4 584
Kassaflöde från den löpande verksamheten		185 550	107 494
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1	-129
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-380 074	-444 459
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		589	60
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-379 486	-444 528
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		550 000	575 000
Amortering av lån		-217 000	-250 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		333 000	325 000
Årets kassaflöde		139 064	-12 034
Likvida medel vid årets början		9 648	21 682
Likvida medel vid årets slut		148 712	9 648

20240530106831

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i Tkr om inget annat anges. Belopp inom parentes anger föregående års värde.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden allmänna råd BFNAR 2012:1. Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Företaget tillämpar K3 från 2014.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Intäkter

Nettoomsättningen omfattar i huvudsak intäkter från bolagets delägarkommuner. Intäkterna avseende fasta kostnader för vattenleveranser fördelas mellan delägarna efter folkmängden i respektive kommun. Intäkter avseende rörliga kostnader för vattenleveranser redovisas i takt med att de intjänas. Ränteintäkterna redovisas i takt med att de intjänas.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade värdeminskningar och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar delas upp på betydande komponenter. Komponentavskrivning tillämpas enligt K3. Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Fordon 5 år, Inventarier i snitt 5-15 år, Maskiner i snitt 10-25 år, Brunnsgallerier i snitt 25 år, Ledningar 50-80 år, Tunnel 100 år, Byggnader 20-50 år, Markanläggningar 20 år, Mark avskrivs ej. Avskrivningstider för ledningar följer den rekommendation som är framtagen av Svensk Vatten Utveckling.

Låneutgifter

Låneutgifter (ränta) bokförs som finansiell kostnad.

Finansiella instrument

Ränteswappar används i säkringssyfte för att uppnå önskad räntebindning i låneportföljen. Derivat redovisas inte i balansräkningen under avtalets löptid. Intäkter och kostnader hänförliga till derivatinstrument nettoredovisas under räntekostnader.

Bolaget vill begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta. Bolaget har därför ingått avtal om ränteswappar. Genom ränteswapparna betalar bolaget en fast ränta och erhåller 3M Stibor. Att delvis ta bort denna risk överensstämmer med bolagets målsättning om en jämn och stabil räntekostnad över tiden. Som en del av bolagets ränteriskhantering ingår även att säkringsinstrumenten kan ersättas eller överflyttas till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

Leasingavtal

Företaget redovisar samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden. Väsentliga leasingavtal redovisas under not 5.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde (ateranskaffningsvärdet).

Avsättningar

Som avsättningar redovisas sådana förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller den tidpunkt då de ska infrias.

Utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla typer av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Företagets ersättningar innefattar bland annat löner, betald semester, betald frånvaro och ersättningar efter avslutad anställning (pensioner). Bolaget har olika pensionssystem, det finns både förmåns-bestämda och premiebestämda pensioner. Redovisning sker i takt med intjänandet. Företaget har inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Skatt

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen. Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen. Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden

20240530010682

Obeskattade reserver, bokslutsdispositioner

Skattelagarna ger bolaget möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. De obeskattade reserverna redovisas som en särskild post i balansräkningen. I resultaträkningen redovisas avsättning till eller upplösningar av obeskattade reserver under bokslutsdispositioner. De obeskattade reserverna består till 20,6 % av uppskjuten skatteskuld och 79,4 % av eget kapital.
Enligt Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om vissa villkor är uppfyllda. Styrelsen har utarbetat och antagit en investeringsplan, enligt angivna villkor, som minst motsvarar de obeskattade reservernas storlek.

Not 2 Rörelsens kostnader

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Drift och underhåll	205 111	180 384
Elkostnad för driften	66 447	29 820
Kemikaliekostnader för driften	40 386	23 915
Transitering	6 882	7 210
	318 826	**241 329**
Avskrivningar	95 580	85 320
Övriga rörelsekostnader	2 524	305
Summa	**416 930**	**326 954**

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Revisionsuppdrag (Ernst & Young)	294	231
Andra uppdrag	-	-
Summa	**294**	**231**
Revisionsuppdrag (Malmö stad)	51	53
Summa	**51**	**53**

Not 4 Leasingavtal

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Totala leasingkostnader	2 559	2 393
Summa	**2 559**	**2 393**

20240530010683

Not 5 Operationella leasingavtal

	2023-01-01-2023-12-31	2022-01-01-2022-12-31
Framtida minimileasingavtal som skall erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal		
Förfaller till betalning inom ett år	1 010	981
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	1 124	1 962
Förfaller till betalning senare än 5 år	-	-
Under året kostnadsförda leasingavgifter	1 002	941

I bolagets redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av två leasade dumpers och en sandskimmer på Vombverket.
Leasingavtalen är finansiella men redovisas som operationella.
Leasingavtalen löper på 7 år. Leasingavgifter baseras på anskaffningsvärdet och en ränta motsvarande Stibor 1 M + 1,00 %.
Vid leasingperiodens slut är restvärdet 10% av anskaffningsvärdet.

Not 6 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2023-01-01-2023-12-31	2022-01-01-2022-12-31
Män	86	83
Kvinnor	27	28
Totalt	**113**	**111**

Medeltalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

Löner och andra ersättningar

	2023-01-01-2023-12-31	2022-01-01-2022-12-31
Styrelsen och verkställande direktör	2 801	2 948
Övriga anställda	68 899	63 130
	71 700	**66 078**

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Antal kvinnor		
Styrelsen	1	5
Övriga ledande befattningshavare	3	4
	4	9
Antal män		
Styrelsen	12	8
Övriga ledande befattningshavare	6	5
	18	13

Pensions- och övriga sociala kostnader

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Pensionskostnader för styrelse och VD	1 096	1 240
Pensionskostnader för övriga anställda	17 036	13 215
Övriga sociala kostnader enligt lag och avtal	22 398	20 490
Summa	**40 530**	**34 945**

Av pensionskostnaderna avser 1 096 (1 239) bolagets VD.

Vid uppsägning från bolagets sida har bolagets verkställande direktör 6 månaders uppsägningstid. Utöver detta har verkställande direktören rätt till ett avgångsvederlag motsvarande ersättningar för 12 månaders anställning.

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Räntekostnader, övriga	55 042	28 770
Borgensavgifter	6 734	5 912
Summa	**61 776**	**34 682**

Not 8 Bokslutsdispositioner

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Förändrad överavskrivning	67 908	-10 999
Summa	**67 908**	**-10 999**

20240530110684

Not 9 Skatt på årets resultat

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Aktuell skattekostnad	7 397	475
Tillfällig skattereduktion	-3 432	-474
	3 965	**1**

Avstämning av effektiv skatt

	2023-01-01-2023-12-31		*2022-01-01-2022-12-31*
		Procent	Belopp
Resultat före skatt	3 965		1
Skatt enligt gällande skattesats	817	20,6	-
Ej avdragsgilla kostnader	588		475
Ej avdragsgill ränta	5 992		
Tillfällig skattereduktion	-3 432		-474
Skatt hänförlig till tidigare år			-
Redovisad effektiv skatt	-3 965		-1
Differens	**0**		**0**

Not 10 Årets totala investeringar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Samhällekonomiskt lönsamma investeringar	229 866	371 414
Tvingande enligt lag / regler	2 089	891
Företagsekonomiskt lönsamma investeringar	96 552	37 243
Företagsekonomiskt lönsamma underhåll	51 568	35 041
	380 075	**444 589**

Aktiverad kostnad

I investeringar 2023 ingår aktiverad arbetskostnad med 25 249 (21 188) tkr.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	14 432	14 308
-Årets anskaffningar	-	124
Vid årets slut	14 432	14 432
Ackumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-9 246	-6 675
-Årets avskrivning	-2 571	-2 571
Vid årets slut	-11 817	-9 246
Redovisat värde vid årets slut	**2 615**	**5 186**

20240530010685

Not 12 Byggnader och mark

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
- Vid årets början	696 964	684 139
- Nyanskaffningar	110 234	12 825
- Avyttringar och utrangeringar	-1 273	-
Vid årets slut	805 925	696 964
Ackumulerade avskrivningar		
- Vid årets början	-337 746	-326 073
- Årets avskrivning	-13 173	-11 673
- Återförda avskrivningar på utrangeringar	1 270	-
Vid årets slut	-349 649	-337 746
Redovisat värde vid årets slut	**456 276**	**359 218**
Taxeringsvärde	14 048	11 289
Varav mark	3 148	3 138

Not 13 Ledningar och tunnel

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
- Vid årets början	2 590 584	2 547 017
- Nyanskaffningar	332 348	44 153
- Avyttringar & utrangeringar	-483	-586
Vid årets slut	2 922 449	2 590 584
Ackumulerade avskrivningar		
- Vid årets början	-746 888	-709 420
- Årets avskrivningar	-41 500	-37 921
- Återförda avskrivningar på utrangeringar	41	453
Vid årets slut	-788 347	-746 888
Redovisat värde vid årets slut	**2 134 102**	**1 843 696**

Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
- Vid årets början	887 360	878 345
- Nyanskaffningar	54 200	10 111
- Avyttringar och utrangeringar	-30 300	-517
- Försäljningar	-3 400	-579
Vid årets slut	907 860	887 360
Ackumulerade avskrivningar		
- Vid årets början	-598 440	-573 015
- Rättning felak.f.g år	-	201
- Årets avskrivning	-27 221	-26 055
- Återförda avskrivningar på utrangeringar	28 685	429
- Återförd avskrivning på försäljning	2 952	-
Vid årets slut	-594 024	-598 440
Redovisat värde vid årets slut	**313 836**	**288 920**

Not 15 Inventarier

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
- Vid årets början	134 614	117 975
- Nyanskaffningar	58 315	20 129
- Avyttringar & utrangeringar	-11 718	-
- Försäljning	-182	-1 415
- Rättning felaktig akt. f.g år	-	-2 075
Vid årets slut	181 029	134 614
Ackumulerade avskrivningar		
- Vid årets början	-81 361	-75 389
- Årets avskrivning	-11 115	-8 060
- Återförda avskrivningar på utrangeringar	11 604	759
- Återförd avskrivning på försäljning	182	1 330
Vid årets slut	-80 690	-81 360
Redovisat värde vid årets slut	**100 339**	**53 254**

20240530010686

Not 16 Pågående immateriella investeringar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Vid årets början	70	64
- Årets anskaffningar	1	6
Redovisat värde vid årets slut	**71**	**70**

Not 17 Pågående nyanläggningar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Vid årets början	882 523	522 628
- Årets investering	380 074	444 583
- Omklassificeringar	-591	2 655
- Årets anskaffning	-555 098	-87 343
Redovisat värde vid årets slut	**706 908**	**882 523**

Not 18 Andelar i intresseföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	17	17
Redovisat värde vid årets slut	**17**	**17**

Delägare: Sydvatten 1/3, NSVA 1/3, VA SYD 1/3

Not 19 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna ränteintäkter	6 374	-
Övriga upplupna intäkter	2 109	908
Förutbetalda försäkringspremier	1 498	1 032
Förutbetalda hyreskostnader	1 265	771
Övriga förutbetalda kostnader	3 298	5 661
Summa	**14 544**	**8 372**

Not 20 Kassa och bank

	2023-12-31	2022-12-31
Banktillgodohavande	148 712	9 648
	148 712	**9 648**

Sydvattens kontokredit på 80 000 (80 000) är utnyttjad med 0 tkr (0).

Not 21 Antal aktier

	2023-12-31	2022-12-31
Antal aktier	4 493 224	4 493 224
Kvotvärde	100	100

Not 22 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust
Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, 1 114 172, disponeras enligt följande

	2023-12-31	2022-12-31
Balanseras i ny räkning	1 114	1 114

20240530106837

Not 23 Ackumulerade överavskrivningar

	2023-12-31	2022-12-31
Maskiner och andra tekniska anläggningar	309 989	377 897
	309 989	**377 897**

Av obeskattade reserver är 63 858 (77 846) uppskjuten skatteskuld.

Not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Pensionskostnad		
Belopp vid årets ingång	18 044	18 350
Årets avsättningar (skuldförändring)	-553	-306
Summa avsättningar	**17 491**	**18 044**

Not 25 Långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Skulder som förfaller inom ett år från balansdagen	400 000	217 000
Skulder som förfaller mellan två till fem år från balansdagen	1 280 000	1 130 000
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen	1 180 000	1 180 000
Summa skulder till kreditinstitut	2 860 000	2 527 000
Varav långfristig skuld	2 460 000	2 310 000
Varav kortfristig skuld	400 000	217 000
	2 860 000	2 527 000

Upplåning har skett mot borgen från delägarkommunerna. Samtliga lån är amorteringsfria.
Från och med 2021 betraktas lån som förfaller inom ett år från balansdagen som kortfristiga skulder.

Not 26 Finansiella instrument och riskhantering

Derivat och finansiell riskhantering

	2023-12-31		2022-12-31	
	Nominellt värde	*Marknadsvärde*	*Nominellt värde*	*Marknadsvärde*
Derivat för vilka säkringsredovisning tillämpas				
Ränteswappar	2 522 000	95 834	2 372 000	224 096
	2 522 000	**95 834**	**2 372 000**	**224 096**

Marknadsvärdet för ränteswappar baseras på förmedlande kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom en diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.
I det nominella värdet ingår en ränteswap om sammanlagt 200 Mkr med start under 2024.

Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	*2022-12-31*
Upplupen löne- och semesterlöneskuld	5 667	5 051
Upplupna sociala avgifter	3 712	3 355
Upplupna räntekostnader	13 712	6 723
Förfakturerad vattenförsäljning	83 138	72 710
Avräkning högspänning	5 179	2 459
Transiteringskostnader	4 334	4 400
Övriga poster	30 709	20 414
Summa	**146 451**	**115 112**

Not 28 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2023-12-31	*2022-12-31*
För koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag		
Kapitaltäckningsgaranti	500	500
Eventualförpliktelse	368	1 703

Sydvatten AB har tillsammans med övriga delägare i Sweden Water Research AB ingått avtal om kapitaltäckningsgaranti, varmed aktieägarna förbinder sig att säkerställa att SWR:s egna kapital vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.
Garantin är begränsad till totalt 1 500 tkr. Sydvattens andel utgör 1/3.

Sydvatten AB hade tillsammans med övriga delägare i Sweden Water Research AB ingått avtal om eventualförpliktelse enligt aktieägaravtal.

Not 29 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut har inträffat.

Underskrifter

Ilmar Reepalu
Styrelseordförande
2024-03-22

Jonas Jacobsson Gjörtler
Vice ordförande
2024-03-22

Håkan Fäldt
2024-03-22

Markus Ebbinghaus
2024-03-22

Yvonne Köhler Olsson
2024-03-22

Elvir Mesanovic
2024-03-22

Rolf Hansson
2024-03-22

Johan Andersson
2024-03-22

Mats Rosdahl
2024-03-22

Nils Holmqvist
2024-03-22

Lars Leonardsson
2024-03-22

Fredrik Walderyd
2024-03-22

Robin Holmberg
2024-03-22

Mattias Leijon
Verkställande direktör
2024-03-22

Vår revisionsberättelse har lämnats den 25 mars 2024

Thomas Hallberg
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB
2024-03-25

Vår granskningsrapport har angivits

Åke Christiansson
Lekmannarevisor
2024-03-25

Anders Ivarsson
Lekmannarevisor
2024-03-25

20240530110689
20240530110689

Building a better working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Sydvatten AB, org.nr 556100-9837

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sydvatten AB för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Sydvatten ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Sydvatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-29. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har ingel att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplys-

20240530160603

Building a better working world

ningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Sydvatten AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Sydvatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Malmö den 25 mars 2024

Ernst & Young AB

Thomas Hallberg
Auktoriserad revisor

Building a better working world

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Sydvatten AB , org.nr 556100-9837

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2023 på sidorna 3 29 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Malmö den 25 mars 2024

Ernst & Young AB

Thomas Hallberg

Auktoriserad revisor